

Individuálna výročná správa

Obce LITAVA

za rok 2022

Ľubica Tuhárska
starostka obce

OBSAH

	str.
1. Úvodné slovo starostky obce	3
2. Identifikačné údaje obce	5
3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov	5
4. Poslanie, vízie, ciele	6
5. Základná charakteristika obce	7
5.1. Geografické údaje	7
5.2. Demografické údaje	8
5.3. Ekonomické údaje	9
5.4. Symboly obce	10
5.5. História obce	11
5.6. Pamiatky	12
5.7. Významné osobnosti obce	12
6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)	13
6.1. Výchova a vzdelávanie	13
6.2. Zdravotníctvo	14
6.3. Sociálne zabezpečenie	14
6.3.1 Správa o činnosti zariadenia sociálnych služieb krízovej intervencie Komunitného centra Litava za rok 2022	15
6.4. Kultúra	25
6.5. Hospodárstvo	25
7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva	27
7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022	27
7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2022	29
7.3. Rozpočet na roky 2023-2025	32
8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva	33
8.1. Majetok	33
8.2. Zdroje krytia	36
8.3. Pohľadávky	36
8.4. Závazky	37
9. Hospodársky výsledok za rok 2022 - vývoj nákladov a výnosov	39
9.1. Hospodárenie fondov	45
10. Ostatné dôležité informácie	45
10.1. Prijaté granty a transfery	45
10.2. Poskytnuté dotácie	46
10.3. Významné investičné akcie v roku 2022	47
10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti	52
10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia	54
10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená	54

1. Úvodné slovo starostky obce

Vážení spoluobčania,

výročná správa obce Litava za rok 2022, ktorú Vám predkladám, poskytuje pravdivý a nestranný pohľad na činnosť obce a dosiahnuté výsledky v uplynulom roku. Ku skončeniu kalendárneho a účtovného roka neodmysliteľne patrí dôkladné hodnotenie ekonomickej a bežnej činnosti. V sledovanom roku sme sa snažili plniť všetky úlohy, ktoré nám vyplývajú z ustanovení zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov a doplnkov, Ústavy Slovenskej republiky a ďalších zákonov a ustanovení, ktorými sa obec riadi pri zabezpečovaní samosprávnych kompetencií a kompetencií vyplývajúcich z preneseného výkonu štátnej správy. Našou snahou bolo zabezpečenie potrieb v prospech občanov obce pri dodržiavaní rozpočtových pravidiel. Samozrejme, najlepšie posúdiť kvalitu odvedenej práce môžu len samotní občania obce.

V posledných rokoch spoločenská, ekonomická a sociálna situácia prináša každodenne veľmi veľa prekážok a problémov pre organizácie, firmy a v neposlednom rade pre občanov. Zmierniť túto situáciu môžeme, ak si budeme navzájom pomáhať, vychádzať si v ústrety, aby sme vytvorili pekné, pokojné a vyhovujúce podmienky pre život v našej obci.

Okrem zabezpečovania administratívneho chodu obce a obecného úradu, bežnej prevádzky, údržby a opráv objektov obce, všetkých školských zariadení v zriaďovateľskej pôsobnosti obce a komunitného centra, bolo potrebné sa každodenne starať o údržbu a opravy verejných priestranstiev, verejnej zelene, miestnych komunikácií a priepustov v obci a po lazoch, verejného osvetlenia či miestneho rozhlasu, zabezpečovanie vývozu a separovania odpadov a čistenie „čiernych skládok“, starostlivosť o občanov v oblasti sociálnych vecí a mnoho ďalších každodenných aktivít.

Z investičných výdavkov sa podarilo zrealizovať rekonštrukciu miestnych komunikácií a vybudovanie odstavnej plochy pri kostole, rekonštrukciu autobusovej zastávky v centre obce, rekonštrukciu elektroinštalácií v objekte obecného úradu. A pripravuje sa technická projektová dokumentácia na zníženie energetickej náročnosti verejných budov v obci Litava. Rovnako sa podarilo urobiť vysprávky na miestnych komunikáciách v lazoch – Belakov.

Ďalšie investičné projekty máme naplánované. Je samozrejmé, že sa budeme v rámci možností zapájať do ďalších výziev na nenávratné finančné prostriedky, aby sme mohli opraviť a zhodnotiť nevyhovujúci technický stav aj ďalších objektov patriacim obci, aj napriek obmedzeným vlastným zdrojom obce.

Kultúra, šport a duchovná oblasť sú neoddeliteľnou súčasťou obce. Po dvoch pandemických rokoch bolo konečne možné organizovať spoločenské podujatia a mohli sme sa stretávať na našich tradičných podujatiach ako Deň matiek, Deň detí/rodiny, Úcta k starším Litavský klobásový festival, stretnutie jubilantov. Verím, že kultúrny, spoločenský a športový život v našej obci opäť ožije a budeme sa spoločne pravidelne stretávať. Zachovajme všetky pekné a osvedčené tradície našich predkov a ponúknime nové a kvalitné podmienky pre život nás, našich detí, našich návštevníkov.

Dňa 29.10.2022 sa uskutočnili voľby do orgánov samosprávy obcí, v ktorých som bola opätovne zvolená za starostku obce. Dovoľte mi, aby som Vám úprimne poďakovala a zároveň o to viac si uvedomujem svoju zodpovednosť za spravovanie obce a vytváranie podmienok pre kvalitný život pre všetkých obyvateľov našej obce, ako aj pri budovaní pozitívneho obrazu zdravej a perspektívnej obce so zvyšujúcou sa kvalitou života.

Chcem sa poďakovať predchádzajúcemu obecnému zastupiteľstvu v zložení: Mgr. Ján Antal, Dana Augustínová, Jaroslav Ďurica, Štefan Petrovkin, Ján Pohorelec, Ján Šinčok a Anna Vranová za dobrú spoluprácu. Novému obecnému zastupiteľstvu v zložení: Mgr. Ján Antal, Mgr. Jozef Matejkin, Štefan Petrovkin, Ján Pohorelec, Ing. Pavel Stanko, Anna Vranová, Marta Záchenská, prajem veľa entuziazmu, námetov, ochoty a úsilia spravovať obec. A verím v dobrú a konštruktívnu spoluprácu.

Aj touto cestou sa chcem poďakovať za odvedenú prácu zamestnancom obce, ktorá častokrát bola mravenčia, ale v konečnom dôsledku ju nevidno, ale je potrebná. Taktiež poďakovanie patrí aj zamestnancom materskej školy, základnej školy, školského klubu detí, školskej jedálne, komunitného centra za zodpovedné plnenie povinností a nevyhnutnú pomoc pri príprave a plnení stanovených úloh. Ďakujem členom DHZO Litava za pomoc a reprezentáciu obce. Ďakujem aj poslancom obecného zastupiteľstva a členom komisií pri OZ. Ďakujem samotným občanom, ktorí svojou ochotou a odvedenou prácou pomáhali pri rozvoji a vytváraní vhodných podmienok pre život v našej obci a podporu nášho vzájomného kultúrno-spoločenského života.

Vážení občana, pred sebou máme ešte veľa výziev, ktoré na nás čakajú. S každou situáciou sa musíme vedieť popasovať a verím, že spoločnými silami to zvládneme. Obec je vizitka náš všetkých. Prosím, buďme voči sebe milí, tolerantní, ústretoví a ľudskí.

S úctou

Lubica Tuhárska
starostka obce

2. Identifikačné údaje obce

Názov:	Obec Litava
Sídlo:	Litava 5, 962 44 Litava
IČO:	00320102
DIČ:	2021152573
Štatutárny orgán obce:	starosta
Telefón:	045/540 28 40
E-mail:	starosta@obeclitava.sk
Webová stránka:	www.obeclitava.sk
Organizácie bez právnej subjektivity v zriaďovateľskej pôsobnosti obce:	Základná škola, Litava 4 Školský klub detí, Litava 4 Materská škola, Litava 144 Školská jedáleň, Litava 144 Komunitné centrum, Litava 145

3. Organizačná štruktúra obce a identifikácia vedúcich predstaviteľov

Starosta obce:	<i>Eubica Tuhárska</i>
Zástupca starostu obce:	<i>Štefan Petrovkin (do 25.11.2022 Mgr. Ján Antal)</i>
Hlavný kontrolór obce:	<i>Ing. Eva Lukáčová</i>
Obecné zastupiteľstvo:	<i>Mgr. Ján Antal, Mgr. Jozef Matejkin, Štefan Petrovkin, Ján Pohorelec, Ing. Pavel Stanko, Anna Vranová, Marta Záchenská</i> <i>do 25.11.2022: Dana Augustínová, Mgr. Ján Antal, Jaroslav Ďurica, Štefan Petrovkin, Ján Pohorelec, Ján Šinčok, Anna Vranová</i>
Komisie:	Komisia pre školstvo, kultúru a šport Komisia o verejnom záujme
Obecný úrad:	<i>1 samostatný odborný referent - finančné účtovníctvo a výkazníctvo, rozpočtovníctvo, mzdy a personalistika, pokladňa, školstvo, odpadové hospodárstvo</i>

	<i>I samostatný odborný referent - evidencia obyvateľstva, dane a poplatky, matrika, sociálne veci, kultúra</i>
	<i>I vodič, údržbár, kurič</i>
Základná škola:	<i>Mgr. Klára Baculíková – riaditeľka ZŠ; 3 pedagogickí zamestnanci, 1 asistentka učiteľa; 1 upratovačka</i>
	<i>Školský klub detí: 1 pedagogický zamestnanec - vychovávateľka a 1 asistentka vychovávateľky</i>
Materská škola:	<i>Katarína Páľková – riaditeľka MŠ; 1 pedagogický zamestnanec</i>
Školská jedáleň:	<i>Soňa Dvorská – vedúca školskej jedálne; 1 kuchárka</i>
Komunitné centrum:	<i>Mgr. Ingrid Jedličková – odborný garant KC; 2 pracovníčky KC</i>

Priemerný prepočítaný počet zamestnancov počas roka 2022 bol 20,13.

K 31.12.2022 mala obec v evidenčnom počte 20 zamestnancov, z toho 5 vedúcich zamestnancov.

Obec Litava nie je zriaďovateľom žiadnej rozpočtovej, príspevkovej a neziskovej organizácie. Zároveň nie je zakladateľom žiadnej obchodnej spoločnosti, ani nemá podiely v žiadnej obchodnej spoločnosti.

4. Poslanie, vízie, ciele

Poslanie obce:

Obec Litava je samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky. Združuje osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a potreby jej obyvateľov.

Poslaním obce je slúžiť všetkým obyvateľom, ktorým ponúkame jedinečné služby, vytvárať podmienky pre vyvážený rozvoj obce, chrániť všetkých jej obyvateľov, ale aj okolitú prírodu a jej zdroje. Obyvatelia obce, ktorí žijú alebo pracujú v obci predstavujú prioritu.

Vízie obce:

Rozvíjať aktivity v obci, ktoré vedú k spokojnému životu všetkých občanov a zabezpečovať neustály ekonomický, sociálny, kultúrny a spoločenský rast obce.

Obec Litava je obcou, ktorá sa stará o rovnovážne zabezpečenie verejných služieb, ktoré sú nevyhnutné pre plnohodnotný život jej obyvateľov. V obci sa úspešne rozvíja podnikanie a tým sú vytvorené podmienky pre zamestnanie miestnych obyvateľov. Pokrýva potreby všetkých vekových skupín obyvateľstva. V súvislosti s rozvojom cestovného ruchu obec prezentuje svoje kultúrne tradície a zvyklosti v duchu rozvoja kultúrneho povedomia nielen vo svojom regióne.

Ciele obce:

Zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Litava, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Zabezpečiť ochranu životného prostredia a jeho zveľaďovanie. Posilniť vybavenosť územia obce vybudovaním technickej, environmentálnej infraštruktúry a infraštruktúry cestovného ruchu podporujúcej rozvoj obce, budovanie občianskej a sociálnej infraštruktúry. Zlepšiť stav obecného majetku budovaním a rekonštrukciou miestnej infraštruktúry. Zvyšovanie kvality ľudských zdrojov prostredníctvom vzdelávania a informovanosti občanov.

5. Základná charakteristika obce

Podľa §1 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení je obec „samostatný územný samosprávny a správny celok Slovenskej republiky, združuje osoby ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Obec je právnickou osobou, ktorá za podmienok ustanovených zákonom samostatne hospodári s vlastným majetkom a s vlastnými príjmami. Základnou úlohou obce pri výkone samosprávy je starostlivosť o všestranný rozvoj jej územia a o potreby jej obyvateľov“.

5.1. Geografické údaje

Z administratívneho hľadiska je obec začlenená do okresu Krupina a Banskobystrického samosprávneho kraja. Obec Litava leží vo východnej časti okresu. Rozprestiera sa okolo potoka Litavica. Z hľadiska začlenenia do krajinných celkov, obec leží v celku Krupinská planina.

Z hľadiska výškovej polohy patrí kataster obce Litava v rámci Krupinskej planiny do kategórie nízkych vysočín, ktorých nadmorská výška sa pohybuje od 392 m.n.m. do 596 m.n.m. Nadmorská výška obce Litava je 430 m.n.m.

Kataster obce susedí s obcami Lackov, Trpín, Cerovo, Čebovce, Plachtince, Zemiansky Vrbovok a Sucháň. Najbližším mestom je okresné mesto Krupina.

Rozloha katastrálneho územia obce je 1 581 ha. K obci prináležia lazy – Belakov, Kováčove lazy, Dolinka, Pereš, Dúbravka, Jasenie, Rakytie, Kamasove lazy. Z celkového územia obce tvorí orná pôda 775 ha, trvalé trávne porasty 762 ha a záhrady 10 ha, čo odzrkadľuje dlhoročné poľnohospodárske zameranie obce. Na území obce prevláda mierne teplé podnebie južného Slovenska.

Obec Litava je začlenená do Mikroregiónu Východný Hont, ktorého súčasťou sú aj obce Lackov, Senohrad, Cerovo, Sucháň, Dačov Lom, Príbelce, Dolné Plachtince, Stredné Plachtince a Horné Plachtince.

5.2. Demografické údaje

Obec Litava patrí do kategórie malých obcí. Podľa Štatistického úradu SR k 31.12.2022 žilo v obci 759 obyvateľov prihlásených na trvalý pobyt, z toho 377 mužov a 382 žien. Vekové zloženie obyvateľstva je nasledujúce:

Veková skupina	0-4	5-9	10-14	15 - 19	20 - 24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49
Počet	61	49	41	43	54	71	46	53	45	64

Veková skupina	50-54	55-59	60-64	65-69	70-74	75-79	80-84	85-89	90-95	spolu
Počet	50	59	32	29	20	19	10	8	5	759

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Demografický vývoj obce:

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet obyvateľov k 1.1.20xx	767	767	768	767	762	764	763	760	775	758
Živonarodení	11	11	9	12	13	10	11	15	11	8
Zomretí	8	8	8	6	6	8	8	5	14	8

Prírodný prírastok	+3	+3	+1	+6	+7	+2	+3	+10	-3	0
Prisťahovaní na TP	5	6	4	4	4	18	13	12	17	14
Vysťahovaní z TP	8	8	6	6	9	21	19	7	10	13
Migračné saldo	-3	-2	-2	-2	-5	-3	-6	+5	+7	+1
Celkový prírastok	0	+1	-1	-1	+2	-1	-3	+15	+4	+1
Počet trvale bývajúcich obyvateľov k 31.12.20xx	767	768	767	762	764	763	760	775	758	759
z toho : muži	385	385	384	378	378	374	375	382	372	377
ženy	382	383	383	384	386	389	385	393	386	382
Hustota obyvateľstva na 1 km²	34,67	34,69	34,69	34,55	34,49	34,51	34,42	34,69	34,17	34,28

Zdroj: Štatistický úrad Slovenskej republiky

Poznámka: V roku 2021 v rámci sčítania obyvateľov, domov a bytov došlo k harmonizácii údajov vedených obcami a štatistickým úradom, v rámci ktorej došlo k úbytku 21 obyvateľov. Z toho dôvodu je počet trvale bývajúcich obyvateľov k 31.12.2021 uvedený 758 obyvateľov.

5.3. Ekonomické údaje

K 31.12.2022 bolo **36** obyvateľov evidovaných ako uchádzačov o zamestnanie, z toho **20 mužov a 16 žien**. Z uvedeného počtu boli 3 absolventi. Registrovaná mierna evidovanej nezamestnanosti okresu Krupina predstavovala 6,94 %. V obci Litava tvorí podiel disponibilných uchádzačov o zamestnanie na celkovom počte obyvateľov v produktívnom veku **6,42 %**.

Rok	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Počet nezamestnaných	114	111	85	61	48	54	36	36	36	36
Z toho: muži	56	56	41	25	17	24	12	11	20	20
ženy	58	55	44	36	31	30	24	25	16	16

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, www.upsvr.gov.sk/statistiky

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa veku:

Veková skupina	do 20	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50-54	55-59	60 a viac
Počet	2	4	2	6	0	4	5	8	4	1

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, www.upsvr.gov.sk/statistiky

Štruktúra uchádzačov o zamestnanie podľa doby evidencie v mesiacoch:

Doba evidencie	do 3	4-6	7-9	10-12	13-18	19-24	25-30	31-36	37-42	43-48	nad 48
Počet	9	8	1	6	2	3	0	1	2	2	2

Zdroj: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, www.upsvr.gov.sk/statistiky

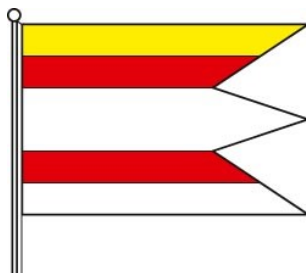
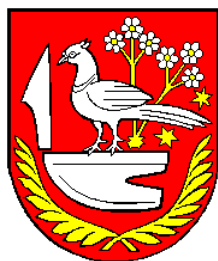
Z hľadiska vzdelanostnej štruktúry uchádzačov o zamestnanie má 1 primárne (základné) vzdelanie, 15 nižšie sekundárne vzdelanie (učňovské) a 19 vyššie sekundárne vzdelanie (stredné odborné) a 1 terciálne vzdelanie (VŠ 1. stupeň).

Obec Litava sa snaží ponúknuť prácu nezamestnaným občanom prostredníctvom menších obecných služieb s cieľom, aby obdobie, kedy nemôžu nájsť uplatnenie na trhu práce využili na udržiavanie svojich doterajších zručností a pracovných návykov a zároveň zlepšovať životné prostredie, ekonomické a sociálne podmienky v obci.

Tu je však potrebné poznamenať, že z uvedeného počtu 36 uchádzačov o zamestnanie bola väčšina dočasne práceneschopná, a teda ich nebolo možné zapojiť do menších obecných služieb.

5.4. Symboly obce

Symbolmi obce sú erb, vlajka a pečať.

Erb obce Litava tvorí v strede vodorovne postavený lemeš, nad jeho hrotom kolmo postavené čerieslo. Na lemeši stojí bažant, za ním sú dve kvetiny margarétok a dve hviezdičky. V spodnej časti sú dve palmové ratolesti.

5.5. História obce

Litava už v stredoveku patrila početnosťou svojho obyvateľstva k významným obciam. V listine z roku 1135, v ktorej sa obec spomína prvýkrát, je zaznamenaná už ako „villa Lytua“, čo bolo označenie pre obce vyššieho rangu. Už v tomto roku tu stála románska kaplnka. Najstaršia časť kostola pochádza z roku 1168.

Pôvod kostola spája tradícia s menom uhorského kráľa Belu IV., ktorý keď vraj utekal pred Tatármi (12. apríla 1241 z prehratej bitky pri rieke Slaná), v týchto končinách prišiel k osviežujúcemu potoku, pri ktorom si so svojím vojskom odpočinul a na pamiatku toho tu vraj dal postaviť kostol. Dodnes sa časť chotára volá Belakov.

Vďaka kostolu a farnosti bola obec už od 12. storočia akýmsi duchovným, resp. kultúrno-spoločenským strediskom kraja. V 15. storočí bola mýtnym miestom. V roku 1496 mala už svoj mlyn, v roku 1613 bola v strede obce drevená škola a od roku 1811 murovaná škola.

Obec bola elektrifikovaná koncom 30-tych rokov, s výnimkou západných lazov, ktoré boli napojené na elektrickú sieť až v roku 1962. V roku 1948 začal premávať prvý autobusový spoj do mesta Krupina.

Litava patrila o obciam, kde jednotné roľnícke družstvo vzniklo pomerne neskoro, ustanovujúca schôdza bola 22.03.1958. V roku 1958 sa zaviedol miestny rozhlas, v roku 1961 nové priestory pre miestny národný výbor. V roku 1964 sa otvorili potraviny a pohostinstvo. Na prelome 60. a 70. rokov sa vybuďoval vodovod, v roku 1972 nová materská škola. V roku 1985 bol skolaudovaný nový kultúrno-spoločenský dom, v roku 1986 detské jasle. V roku 1988 sa postavila prístavba predajne rozličného tovaru. V roku 1992 bolo otvorené antukové ihrisko a spustená káblová televízia. Nový dom smútku bol skolaudovaný v roku 1996. V roku 1997 bola vybudovaná podstatná časť miestnych komunikácií asfaltovým povrchom a cestných rigolov.

V roku 2005 bolo vykonané zateplenie kultúrno-spoločenského domu za pomoci nenávratných finančných prostriedkov EÚ, v roku 2008 reštaurácia súsošia Kalvária s príspevkom dotácie Ministerstva kultúry SR, v roku 2009 vybudované nové multifunkčné ihrisko s umelou trávou s finančnou podporou Úradu vlády SR a v roku 2010 rekonštrukcia miestnych komunikácií, verejných priestranstiev, chodníkov a verejného osvetlenia s podporou

nenávratného finančného príspevku EÚ z programu rozvoja vidieka. V rokoch 2014 a 2015 prebehla rekonštrukcia budovy bývalých jaslí na komunitné centrum financovaného prostredníctvom nenávratného finančného príspevku EÚ a zároveň a vybudovanie čističky odpadových vôd pre budovu kultúrneho domu/obecného úradu a základnej školy z prostriedkov Environmentálneho fondu. Z prostriedkov Ministerstva financií SR bol v roku 2014 vybudovaný kamerový systém.

V roku 2018 bola opravená strecha domu smútku, zmodernizované verejné osvetlenie, kde boli vymenené staré svietidlá za LED. Tieto investície boli financované z vlastných zdrojov obce.

V roku 2019 bola zrekonštruovaná materská škola prostredníctvom nenávratného finančného príspevku EÚ, ďalej bola zrekonštruovaná požiarňa zbrojnica, z dôvodu bezpečnosti bol zavedený nový kamerový systém.

5.6. Pamiatky

Súčasný farský kostol, ktorý je zasvätený sv. Margite Antiochijskej má dlhú históriu. Na mieste pôvodnej kaplnky v románskom štýle bol sčasti na jej základoch postavený gotický kostol. Jeho stavba sa uskutočnila v rozpätí rokov 1320 – 1340.

V kostole sú viaceré hnutelné kultúrne pamiatky – plastiky svätcov, vzkriesenia, madony, ukrižovaného, obrazy svätcov, neskorobaroková kazateľnica, gotická kamenná krstiteľnica zo 14. storočia. Vedľa fary sa nachádza súsošie Kalvária z roku 1807, postavené v ľudovo-barokovom štýle. V centre obce je zreštaurovaná socha sv. Jána Nepomuckého z roku 1867.

5.7. Významné osobnosti obce

K významným osobnostiam, ktorí pôsobili v Litave a ich činnosť mala celoslovenský význam patrili dvaja katolícki kňazi: Karol Trangus a Andrej Trenkus.

Karol Trangus ukončil štúdium teológie v bratislavskom generálnom seminári v roku 1792. Na litavskú farnosť prišiel v roku 1805 a tu aj zomrel v roku 1829. Bol zanieteným prívržencom Antona Bernoláka. V Litave založil nedeľnú školu, učil bernolákovskú slovenčinu a rozširoval všeobecné vedomosti jej obyvateľov.

Andrej Trenkus sa narodil 29.02.1836 vo Veľkých Kozmálovciach. Teológiu študoval vo Viedni. Do Litavy prišiel v roku 1879, kde aj 16.06.1886 zomrel. Zaoberal sa štúdiom dejín a osvetovou prácou v poľnohospodárskej oblasti. Publikoval viaceré články zo slovenských

dejín. Známa bola jeho práca „Hlavné pravidlá v poľnohospodárstve“, ktorá bola publikovaná v Skalici v roku 1866.

6. Plnenie funkcií obce (prenesené kompetencie, originálne kompetencie)

6.1. Výchova a vzdelávanie

V súčasnosti výchovu a vzdelávanie detí v obci zabezpečujú školské zariadenia, ktoré sú všetky v zriaďovateľskej pôsobnosti obce:

Základná škola - pre ročníky 1. – 4., ktorú navštevovalo v školskom roku 2021/2022 32 žiakov, v školskom roku 2022/2023 38 žiakov. Riaditeľkou základnej školy je Mgr. Klára Baculíková. Činnosť a prevádzka školy je financovaná prostredníctvom finančných prostriedkov zo štátneho rozpočtu na prenesený výkon štátnej správy na úseku školstva – normatívnymi prostriedkami a nenormatívnymi prostriedkami. Asistentka učiteľa je financovaná zo zdrojov EÚ.

Materská škola - v školskom roku 2021/2022 začalo povinné predprimárne vzdelávanie a do MŠ bolo zapísaných 19 detí (vrátane individuálneho vzdelávania), z toho 10 predškolákov, v školskom roku 2022/2023 bolo zapísaných 16 detí, z toho 9 predškolákov. Riaditeľkou materskej školy je Katarína Páľková. Činnosť a prevádzka školy je hradená z rozpočtu obce a nenormatívnymi prostriedkami zo ŠR určenými na výchovu a vzdelávanie 5-ročných detí v MŠ a z poplatkov zákonných zástupcov ostatných detí.

Školský klub detí - ktorý pôsobí v rámci základnej školy a navštevujú ho žiaci základnej školy. Vedúcou vychovateľkou je Alenka Zatlková. Činnosť a prevádzka školského klubu detí je hradená z rozpočtu obce a z poplatkov zákonných zástupcov žiakov.

Školská jedáleň pri MŠ - pre deti materskej a základnej školy, zamestnancov na úseku škôl. Vedúcou školskej jedálne je Soňa Dvorská. Činnosť a prevádzka školskej jedálne je hradená z rozpočtu obce a z príjmov za stravné a réžiu a z dotácie na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa.

Školopovinné deti z obce navštevujú základné školy v Cerove, Senohrade, Bzovíku a v Krupine. Najbližšie stredné školy, ktoré študenti navštevujú sú v Krupine, vo Zvolene a v Banskej Bystrici.

6.2. Zdravotníctvo

Základná zdravotná starostlivosť pre občanov je zabezpečovaná v zdravotníckom zariadení v Bzovíku, v ktorom pôsobí obvodný lekár pre dospelých. Ďalšia základná a odborná zdravotná starostlivosť je zabezpečovaná v Krupine, ktorá je zabezpečovaná prostredníctvom siete zdravotníckych zariadení pre obyvateľov regiónu. Občania obce využívajú zdravotnícke zariadenia aj vo Veľkom Krtíši, Zvolene, Banskej Bystrici.

6.3. Sociálne zabezpečenie

Starostlivosť o starších obyvateľov je riešená prostredníctvom Spoločného obecného úradu v Krupine formou poskytovania opatrovateľskej služby. Zároveň sociálne služby sú poskytované prostredníctvom Charity Lackov – Dom božieho milosrdenstva.

Od roku 2015 je Komunitné centrum LITAVA zaregistrované ako poskytovateľ sociálnych služieb. Od 01.07.2016 bolo zapojené do realizácie Národného projektu Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni, ktorý trval do 31.08.2019. Od 01.09.2019 pokračuje kontinuálne vo svojej činnosti zapojením sa do Národného projektu Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni. Vytvára priestorové a materiálne podmienky pre komunitný rozvoj, komunitnú rehabilitáciu, komunitnú a sociálnu prácu, poskytovanie sociálnych služieb, realizáciu opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a mládeže a sociálnej kurately. Prostredníctvom poskytovania komplexných sociálnych a komunitných služieb prispieva k predchádzaniu vzniku alebo stupňovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a napomáha k riešeniu miestnych sociálnych problémov, sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených ľudí na lokálnej i individuálnej úrovni.

V priebehu roku 2022 pracovalo Komunitné centrum s personálnym obsadením v zložení odborný garant komunitného centra, odborný pracovník komunitného centra, pracovník komunitného centra a komunitný pracovník do 30.04.2022 a od 01.05.2022 bolo personálne obsadenie v počte 3 pracovníkov – odborný garant KC, pracovník KC a komunitný pracovník KC. Zmluva s následnými dodatkami k zmluve na aktuálne prebiehajúci národný projekt je do 30.06.2023.

6.3.1. Správa o činnosti zariadenia sociálnych služieb Komunitného centra Litava za rok 2022

1. ČINNOSTI POSKYTOVANÉ V KOMUNITNOM CENTRE LITAVA

Sociálna služba Komunitné centrum je aktuálne poskytovaná v rámci realizácie NP BOKKÚ (Národný projekt Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni), v súlade so zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní /živnostenský zákon/ v znení neskorších predpisov.

KC Litava ako zariadenie sociálnych služieb krízovej intervencie registrované a pôsobiace podľa Zákona č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v zriaďovateľskej pôsobnosti Obce Litava vytvára priestorové a materiálne podmienky pre komunitný rozvoj, komunitnú rehabilitáciu, komunitnú a sociálnu prácu, poskytovanie sociálnych služieb v obci Litava. Prostredníctvom poskytovania sociálnych služieb krízovej intervencie prispieva k predchádzaniu vzniku alebo stupňovaniu nepriaznivých sociálnych situácií a napomáha k riešeniu miestnych sociálnych problémov, sociálnemu začleňovaniu osôb sociálne vylúčených ľudí na lokálnej i individuálnej úrovni, prispôsobovať svoju činnosť lokálnemu kontextu a identifikovaným potrebám. Poskytovateľom sociálnych služieb (prevádzkovateľom) zariadenia je Obec Litava.

Komunitné centrum Litava je nekomerčný a neutrálny priestor určený najmä pre aktívne občianstvo, na nadväzovanie pozitívnych medziľudských vzťahov, na motivovanie ku kvalitnejším susedským väzbám na obci aj v komunite, na sieťovanie partnerov, na podporu efektívnej medzigeneračnej komunikácie, na búranie bariér a predsudkov, na prevenciu patologických javov najmä na obci. Vytvára priestor na spoluprácu jednotlivcov, rodiny, rôznych inštitúcií a organizácií. Predstavuje bezpečné miesto na sebarealizáciu, neformálne vzdelávanie, organizovanie stretnutí, relaxačných, kultúrnych a voľno časových aktivít miestnych obyvateľov.

Do 30.04.2022 bol počet zamestnancov v Komunitnom centre Litava 4, od 01.05.2022 je v Komunitnom centre Litava počet zamestnancov 3.

Zamestnanci KC Litava		
Mgr. Ingrid Jedličková	Odborný garant KC	OGKC
Martina Gašparová	Pracovník KC	PKC
Margita Vicianová	Komunitný pracovník	KPKC

Všetci pracovníci KC splňajú kvalifikačné predpoklady, morálne a odborné kritériá pre činnosti, ktoré vykonávajú v súlade s pracovnou náplňou.

2. POSLANIE KOMUNITNÉHO CENTRA LITAVA A JEHO ČINNOSTĽ

Komunitné centrum Litava je v súčasnosti financované zo zdrojov Národného projektu Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni a je prepojené na finančný rozpočet zriaďovateľa Komunitného centra Litava v zmysle zmluvných podmienok Zmluvy o spolupráci uzavretej s Implementačnou agentúrou Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky zabezpečuje výkon KC. IA MPSVR SR určuje záväzné postupy a povinnosti poskytovateľa pri výkone odborných činností, obslužných činností, ďalších činností a aktivít komunitného centra.

Ostatné skutočnosti sú upravované platnými všeobecne záväznými právnymi predpismi SR a EÚ. Činnosť komunitného centra je daná: v oblasti odborných činností zákonom č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách v znení neskorších zmien a predpisov (napr. sociálne poradenstvo, pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov, pomoc pri príprave na školské vyučovanie, preventívne aktivity, záujmová činnosť a ďalšie). Poskytovanie týchto činností reflektuje identifikované potreby jednotlivých cieľových skupín. Komunitné centrum hľadá predovšetkým možnosti, ktoré napomáhajú k riešeniu nepriaznivej sociálnej situácie všetkých obyvateľov obce, a to formou rôznych odborných činností, aktivít a programov. Činnosť KC je zameraná primárne na systematickú prácu s deťmi, mládežou, dospelými, rodinami, seniormi, občanmi z MRK, ako aj spoluprácu s rôznymi úradmi, vzdelávacími inštitúciami, zdravotníckymi a špecializovanými zariadeniami. KC realizovalo obligatórne činnosti stanovené, ktoré sú zakotvené v zákone č. 448/2008 Z.z. o sociálnych službách vykonávané odborníkom a založené na vzťahu, podpore, pomoci, rozvoji, optimálnom uplatnení klienta na jeho reálnej orientácii v živote. Sociálne poradenstvo slúži na odstránenie, prípadne aspoň zmiernenie negatívnych návykov alebo spôsobov správania klienta a jeho začlenenia do spoločenského rámca, rodiny, pracovného kolektívu, komunity.

Pracovníci KC Litava realizujú aktivity a iné činnosti v priestoroch komunitného centra, a to aj terénnou a ambulantnou formou. V komunitnom centre sa poskytuje základné sociálne poradenstvo a špecializované sociálne poradenstvo, ktoré poskytuje Odborný garant KC a tiež Odborný pracovník KC Litava.

Základné poradenstvo	Pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov	Špecializované poradenstvo
345	277	99

V komunitnom centre sa poskytuje:

a) sociálne poradenstvo

- odborná činnosť zameraná na posúdenie povahy problému jednotlivca/rodiny/komunity, poskytovanie základných informácií o možnostiach riešenia problému a podľa potreby odporúčanie a sprostredkovanie ďalšej odbornej pomoci;
- poskytované užívateľom SS denne, ambulantnou formou v priestoroch Komunitného centra a terénnou formou v prirodzenom prostredí klienta. Na základe sociálnej diagnostiky klienta zahŕňa aj poskytovanie informácií o právach, povinnostiach a variantoch riešení vo vzťahu k situácii, v ktorej sa práve klient nachádza a ktoré sa vzťahujú k prekonávaniu či zmierneniu nepriaznivej sociálnej situácie. Súčasťou sociálneho poradenstva je tiež sprostredkovanie kontaktu so spoločenským prostredím, krízová intervencia a opatrenia, zamerané na predchádzanie krízovým situáciám a obmedzovanie negatívnych vplyvov v rodine.

b) pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov

- vykonáva sa so súhlasom plnoletej fyzickej osoby a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní rôznych úradných záležitostí a vybavovaní iných vecí v záujme fyzickej osoby, vrátane doprodu a sprostredkovania rokovania s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na riešení klientovej situácie. Poskytuje sa ambulantne priamo v KC, s ohľadom na potrebu použitia telekomunikačných prostriedkov.

c) pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie

dieťaťa od 4 rokov a zo školského zariadenia – prípravu sme realizovali po vyučovaní, po príchode detí a mládeže do KC v popoludňajších hodinách. Individuálne aj skupinovo sa venujeme s deťmi a mládežou vypracovávaniu ich zadaných domácich úloh a tiež učivu, ktoré na vyučovaní nestihli prebrať alebo ho nepochopili. Niektoré deti nemajú v domácom prostredí fyzický priestor na písanie domácich úloh a kvôli nedostatku súkromia. Deti pracovali pod dohľadom pracovníčok, mnohé deti nás navštevujú, ktoré majú problémy so zvládnutím učiva. Predškolská príprava je určená pre deti od 4 rokov a jej účelom je uľahčovať deťom nástup do školy, najmä tým, ktoré navštevujú materskú školu. Pomáhame

im aj pri zhotovovaní a vypracovávaní rôznych projektov, nakoľko väčšina z detí nemá vo svojich domácnostiach prístup na internet a potrebnú PC techniku.

- d) pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia,**
- e) vykonáva sa preventívna aktivita,**
- f) zabezpečuje sa záujmová činnosť a iné činnosti a aktivity,**
- g) vykonáva sa komunitná práca a komunitná rehabilitácia,**
- h) v komunitnom centre sa poskytuje základné sociálne poradenstvo a špecializované sociálne poradenstvo, ktoré poskytuje odborný garant KC, odborný pracovník KC.**

Odborné činnosti je možné poskytovať ambulantnou a terénnou formou prostredníctvom terénneho programu.

Komunitné centrum možno považovať za:

- a) spoločný priestor pre celú komunitu. Štandardy komunitných centier Národného projektu Komunitného centra poskytuje terénnou formou v prirodzenom prostredí klienta. Na základe sociálnej diagnostiky klienta zahŕňa aj poskytovanie informácií o právach, povinnostiach a variantoch riešení vo vzťahu k situácii, v ktorej sa práve klient nachádza a ktoré sa vzťahujú k prekonávaniu či zmierňovaniu nepriaznivej sociálnej situácie. Súčasťou sociálneho poradenstva je tiež sprostredkovanie kontaktu so spoločenským prostredím, krízová intervencia a opatrenia zamerané na predchádzanie krízovým situáciám a obmedzovanie negatívnych vplyvov v rodine.
- b) pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov - vykonáva sa so súhlasom plnoletej fyzickej osoby a je zameraná najmä na poradenstvo pri vybavovaní rôznych úradných záležitostí a vybavovaní iných vecí v záujme fyzickej osoby, vrátane doprodu a sprostredkovania rokovania s inštitúciami, ktoré sa podieľajú na riešení klientovej situácie.

Pomoc pri príprave na školskú dochádzku a školské vyučovanie a sprevádzanie dieťaťa do a zo školského zariadenia - PSD	Záujmová činnosť - ZC	Preventívne aktivity - PRE
756	156	314

3. SPOLUPRÁCA S INŠTITÚCIAMI A SPONZORSKÉ

Pri výkone ambulantnej a terénnej sociálnej práce je potrebná a priam nevyhnutná spolupráca s rôznymi inštitúciami, ale aj v blízkom okolí, a to s kompetentnými organizáciami a pracovníkmi školstva, sociálnymi kurátormi a pracovníkmi ÚPSVaR vo Zvolene a v Krupine, políciou a príslušníkmi OP, spoločnosťou Pod Hradom Bzovík s.r.o., PZ Krupina. Ďalej komunikáciou so Základnou školou a Materskou školou v Litave, v Senohrade, v Cerove a Špeciálnou základnou školou v Krupine, kde si neplnia povinnú školskú dochádzku deti zo sociálne slabšieho prostredia, detskými pediatrami, všeobecnými lekármi a zdravotníckymi zariadeniami, zdravotnými asistentami, ako aj s Charitou Sv. Alžbety vo Zvolene, koordinátorom Osvety zdravia a ďalšími inštitúciami, napomáhajú k riešeniu rôznych sociálnych problémov klientov. Samozrejماً je spolupráca so zriaďovateľom KC Obvou Litava.

Sponzorské dary: Charita svätej Alžbety Zvolen, Felima s.r.o., kde nám poskytli pre klientov oblečenie, potravinársku pomoc, Lind Mobler Slovakia, Krupina s.r.o, COOP Jednota Krupina spotrebné družstvo.

V roku 2022 sme sa zapojili do projektov „Nadácia Ekopolis“.

4. AKTIVITY A SLUŽBY KOMUNITNÉHO CENTRA LITAVA

Na základe analýzy stavu, existujúcich problémov a následne potrieb a záujmov klientov je spracovaný plán aktivít v Komunitnom centre. Aktivity smerujú k zmene sociálnych podmienok komunity v lokalite, pričom sú zamerané na: poskytovanie služieb pre potreby jednotlivca a skupiny a podpory ich vzájomnej interakcii, včasnú intervenciu a prevenciu sociálnej exklúzie.

Obligatórne služby:

- sociálne poradenstvo
- komunitná práca a komunitná rehabilitácia
- nízkoprahové programy pre deti a mládež
- výchovné – vzdelávacie a aktivizačné služby

Fakultatívne služby:

- predškolské kluby matiek s deťmi

- príprava na vyučovanie
- klub seniorov
- preventívne aktivity
- a odborné poradenstvo.

Aktivity sa budú prispôsobovať potrebám klientov počas celej realizácie projektu. Pracovníci KC budú pravidelne spracovávať mesačný plán konkrétne organizovaných aktivít a poskytovaných služieb v KC, vrátane časového rozvrhu, ktorý bude zverejňovaný v priestoroch KC, ako aj v priestoroch Obecného úradu v Litave a webovej stránke. Všetky aktivity a služby poskytované sú pravidelne monitorované. Sleduje sa záujem o organizované aktivity pravidelné aj nepravidelné, čo sa prejavuje návštevnosťou týchto podujatí zo strany detí, mládeže, dospelých, o čom sa vedie evidencia.

K 31.12.2022 Komunitné centrum Litava má vo svojej databáze evidovaných **250** klientov, z toho:

Dobrovoľník: UZ/3

Účastník: U/008

Dieťa: D/73

Prostredníctvom vzdelávacích a voľnočasových aktivít poskytovaných ambulantnou alebo terénnou formou boli klienti vedení k vytváraniu svojpomocných skupín, ktoré majú možnosť prispieť k zmene svojej životnej situácie, ale zároveň aj k zmene riešenia rôznych problémov v rámci komunity. Komunitné centrum je zamerané na prevenciu, intervenciu a motiváciu riešiť sociálny problém a snaží sa o komplexné zlepšenie životných zručností klientov. KC je miesto, kde sa ľudia z okolia môžu schádzať a načerpať iné podnety, než im poskytuje ich každodenná rutina. Prebiehajú tu rôzne komunitné aktivity, ale aj základné a špecializované poradenstvo. Voľnočasové aktivity pre deti a mládež prispievajúce k predchádzaniu a eliminovaniu sociálno–patologických javov. Pre deti a mladých ľudí zo znevýhodneného prostredia sú komunitné centrá miestom, kde sa môžu nielen stretávať, ale aj rozvíjať v rámci skupín. Najobľúbenejšie aktivity z hľadiska počtu návštevníkov:

Dobrovoľníci	Nepravidelné aktivity	Evidovaných klientov
44 hod	45	250

V priebehu kalendárneho roka 2022 boli v KC Litava zrealizované aj aktivity v rámci komunitnej práce. Zmyslom komunitnej práce sú aktivity, najmä podporovať miestnych obyvateľov v tom, aby si všímali problémy, ktoré sa vyskytujú v ich prostredí, aby vedeli, aké prostriedky môžu použiť pri zmene a riešení problémov. Výborným priestorom na stretávanie sa sú rôzne komunitné akcie.

Nepravidelných skupinových aktivít bolo v roku 2022 realizovaných, kde každá aktivita bola zameraná na niečo iné:

- prázdninový týždeň na Kúpalisku Tepličky – Krupina,
- finančná gramotnosť, ktorej cieľom bola osвета v oblasti dobrého hospodárenia s finančnou hotovosťou,
- volejbalový turnaj,
- pingpongový turnaj,
- maľovanie a zveľadovanie okolia komunitného centra,
- pečenie vianočných medovníkov - pripomenúť si a zaspomínať na vianočné tradície v rodinách, dostať ich do povedomia,
- fytoterapia,
- osвета zdravia, hygiena,
- babinec,
- policajná akadémia,
- aromaterapia.

5. MIMORIADNE AKTIVITY

Výlety, exkurzie realizované mimo lokality, ktoré eliminujú strach detí z neznámeho prostredia a podporujú životné zručnosti potrebné pre ďalší rozvoj (schopnosť cestovať,

orientovať sa v cudzom prostredí, komunikovať a pod.). V priebehu roku 2022 **podpora dobrovoľníctva** – zapojenie dobrovoľníkov do komunitných aktivít, dobrovoľnícka výpomoc mládeže a dospelých pri realizácii aktivít KC. Zábavné popoludnie - deň detí, Finančná gramotnosť, Babinec, Policajná akadémia, aktivity na podporu zamestnanosti, poskytované klientom podľa potreby. Aktivity, smerujúce k zvyšovaniu zamestnanosti obyvateľov obce, ktoré realizujeme predovšetkým formou poskytovania pracovného poradenstva.

Aktivity Komunitného centra boli na základe aktuálnych potrieb užívateľov KC počas roku 2022 zamerané na:

- poskytovanie poradenstva pre potreby jednotlivca a skupín,
- pomoc pri uplatňovaní práv a právom chránených záujmov,
- zvyšovanie sociálnych zručností a kompetencií užívateľov
- prevenciu a predchádzanie sociálno-patologických javov a rizikového správania, najmä u detí a mládeže,
- realizovanie vzdelávacích/vol'no časových aktivít, zábavných podujatí stretnutia s obyvateľmi MRK (osada Litava) a ostatnými obyvateľmi obce

6. VYHODNOTENIE STANOVENÝCH ÚLOH ZA ROK 2022

Mapovanie potrieb: získať podnety a potreby od občanov, zmapovať ich potreby. Aký je podľa nich najväčší problém v obci, čo je potrebné riešiť.

Hlavným cieľom roku 2022 bola otvorená komunikácia, vzájomné prepájanie a spolupráca rôznych komunit, ktorým KC poskytuje stanovené úlohy, kde sa mali zamerať na získanie konkrétnych zručností u obyvateľov obce, ktoré by im umožnili zaujať zodpovednejší postoj k životnému prostrediu (predovšetkým minimalizovať množstvo odpadu a jeho správne triedenie).

V roku 2022 sa podarilo stanovené úlohy splniť aspoň čiastočne. **Oslovenie členov komunity a komunitnej rady:** oslovenie a poskytnutie informácii členom komunity za účelom ich zapojenia sa do komunitnej rady.

Zasadnutie Komunitnej rady: oboznámiť členov Komunitnej rady s mapovaním potrieb a jeho výsledkami. Tejto komunitnej rady sa zúčastnili zatiaľ len asistentka osvedy zdravia, starostka obce, poslanec OZ, komunitné pracovníčky KC. Komunitná rada sa bude rozširovať o ďalších členov.

V rámci výkonu komunitnej práce sa pracovníci KC od začiatku roka sa zameriavali na realizáciu mapovania potrieb individuálnou formou, prostredníctvom dotazníkov a rozhovorov, ktorých cieľom bolo zistiť potreby obyvateľov, ako aj ich názory, ako sa im žije v obci a čo by chceli zmeniť, tak vo svojej sociálnej situácii, ako aj v živote v obci. Mapovanie sme realizovali v obci a v osade, kde žije rómska komunita. Rozhovory s obyvateľmi boli realizované v ich prirodzenom prostredí, väčšinou u nich doma, ale taktiež aj v priestoroch Komunitného centra a obci.

7. STANOVENÉ CIELE, KTORÉ BOLI ČIASTOČNE ZREALIZOVANÉ ZA ROK 2022

- 01/2022 Zlepšenie životných podmienok členov marginalizovanej rómskej komunity žijúcej v rómskej osade
- 02/2022 Riešenie komunálneho odpadu a neželaných skládok odpadu v MRK
- 03/2022 Sanácia nelegálnej skládky odpadu na prijatie preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku skládky na danom mieste
- 04/2022 Preventívne opatrenia, aby nebola prerušená dodávka vody do niektorých domácností v MRK

- 05/2022 Oboznámenie členov Komunitnej rady a prizvaných obyvateľov s doterajšou činnosťou dosiahnutých výsledkov - finančnom stave sporenia, ktorý má slúžiť na zakúpenie nádob
- 06/2022 Participácia obyvateľov na obnove a skrášlení detského ihriska
- 07/2022 Aktivizácia a zhmotnenie členov marginalizovanej rómskej komunity žijúcej v rómskej osade
- 08/2022 Zhodnotenie a aktivizácia obyvateľov lokality a ich účasťou na spoločnej brigáde
- 09/2022 Aktivizácia a zhmotnenie členov marginalizovanej rómskej komunity žijúcej v rómskej osade
- 10/2022 Oboznámene členov komunitnej rady a prizvaných obyvateľov s doterajšou činnosťou, dosiahnutými výsledkami
- 11/2022 Zodpovedne nakladanie s komunálnym odpadom a jeho separácia. Oboznámenie členov Komunitnej rady s doterajšou činnosťou a dosiahnutými výsledkami a riešenie ďalšieho problému - odstránenie nelegálnej skládky odpadu a zamedzenie vzniku novej skládky.
- 12/2022 Stretnutie o ďalšom postupe, pokračovanie v sporiacom programe šetrenie na zakúpenie nádob na komunálny odpad.

Počet zakúpených nádob na komunálny odpad v roku 2022 - **13 kusov.**

(Mgr. Ingrid Jedličková, odborná garantka Komunitného centra Litava)

6.4. Kultúra

Kultúra v obci je nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov. Je prejavom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.

Kultúrna aktivita v obci Litava má vidiecky charakter. Na organizácii spoločenského života sa podieľa aj miestna samospráva poskytovaním priestorov pre jednotlivé podujatia a spolupodieľaním sa na organizovaní samotných podujatí.

Obec organizuje kultúrne a športové podujatia miestneho pravidelného alebo nepravidelného charakteru. Medzi pravidelné podujatia patria: fašiangový ples, oslavy ku dňu matiek, dňu detí a dňu otcov, oslavy pri životných jubileách občanov, deň úcty k starším, klobásový festival. K nepravidelným podujatiam patria: dobrovoľnícke hasičské súťaže, futbalové turnaje, turistické výlety, kultúrne podujatia zamerané na ľudové tradície – páračky, pletenie košíkov. Vzhľadom na rozlohu obce a počet obyvateľov je počet organizovaných podujatí dostatočný.

Pre obyvateľov obce je ku kultúrnym, spoločenským a športovým aktivitám a podujatiam k dispozícii kultúrny dom, obecná knižnica, klub dôchodcov, detské ihriská, antukové ihrisko, multifunkčné ihrisko, futbalové ihrisko.

Pre ďalšie kultúrne vyžitie občania využívajú podujatia v priľahlých obciach a v Krupine, kde sa aj naši občania prezentujú. Ide o podujatia ako Tradičná chuť Hontu, hasičské súťaže a pod.

Po I. štvrtroku 2022 sa uvoľnili protipandemické opatrenia, a teda bolo možné organizovať hromadné podujatia a mohli sme sa vrátiť k tradičným podujatiam, ako Deň matiek, Deň detí/rodiny, Úcta k starším, stretnutie jubilantov (50-ročných za 3 roky, počas ktorých nebolo možné zorganizovať oslavy), 8. ročník Litavského klobásového festivalu. V spolupráci s Podpolianskym osvetovým strediskom vo Zvolene sa uskutočnil v septembri 2-dňový hudobný workshop Cifruj! pre detské ľudové hudby a malých muzikantov zameraný na interpretačný štýl ansámblových zoskupení v Honte.

6.5. Hospodárstvo

Najvýznamnejšie podnikateľské subjekty v obci sú :

- Družstvo AGRA Litava,
- Slovenská investičná spoločnosť, s.r.o., - prevádzka Ranč u Ňuňa,
- Katarína Uramová – výroba pekárskych a cukrárenských výrobkov,
- Anna Šinčoková FUSA – výroba ponožiek,

- Ľubomír Vician – Stolárstvo,
- Predajňa Coop Jednota Krupina,
- Pohostinstvo Anna Turanová,
- Pohostinstvo Mária Račková R&R.

V obci pôsobí rovnako niekoľko živnostníkov a samostatne hospodáriacich roľníkov.

Súkromné podnikanie sa v obci sústreďuje predovšetkým do činnosti fyzických osôb – podnikateľov zameraných na podnikanie v oblasti obchodu, poľnohospodárstva a remeselníckych služieb.

Na území obce pôsobí aj Poľovnícke združenie Bažant a Urbárska spoločnosť Litava – pozemkové spoločenstvo.

Plnenie funkcií obce na prenesený výkon štátnej správy na úseku stavebného poriadku, pôsobnosť špeciálneho stavebného úradu pre miestne komunikácie a účelové komunikácie, starostlivosti o životné prostredie zabezpečuje Spoločný obecný úrad, ktorý má sídlo Mesto Krupina, Svätotrojičné námestie 4/4, Krupina.

7. Informácia o vývoji obce z pohľadu rozpočtovníctva

Základným nástrojom finančného hospodárenia obce bol rozpočet obce na rok 2022.

Obec zostavila rozpočet podľa ustanovenia § 10 ods. 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Rozpočet obce na rok 2022 bol zostavený ako **vyrovnaný**. **Bežný rozpočet** bol zostavený ako **prebytkový** a **kapitálový rozpočet** ako **schodkový**.

Hospodárenie obce sa riadilo podľa schváleného rozpočtu na rok 2022.

Rozpočet obce bol schválený obecným zastupiteľstvom dňa **02.12.2021 uznesením č. 167/15/2021**.

Rozpočet bol zmenený šesťkrát:

- prvá zmena schválená dňa 31.03.2022 *rozpočtovým opatrením starostky č. 1/2022*,
- druhá zmena schválená dňa 02.06.2022 uznesením č. 194/17/2022 rozpočtovým opatrením č. 1/2022,
- tretia zmena schválená dňa 30.06.2022 *rozpočtovým opatrením starostky č. 2/2022*,
- štvrtá zmena schválená dňa 31.08.2022 uznesením č. 214/18/2022 rozpočtovým opatrením č. 2/2022,
- piata zmena schválená dňa 14.12.2022 uznesením č. 10/1/2022 rozpočtovým opatrením č. 3/2022,
- šiesta zmena schválená dňa 31.12.2022 *rozpočtovým opatrením starostky č. 3/2022*.

7.1. Plnenie príjmov a čerpanie výdavkov za rok 2022

Rozpočet obce k 31.12.2022

	Schválený rozpočet	Upravený rozpočet po poslednej zmene	Skutočnosť plnenia rozpočtu	% plnenia rozpočtu upravený	% plnenia rozpočtu schválený
Príjmy celkom	632 460,00	737 735,40	661 090,69	89,61	104,53
z toho :					
Bežné príjmy	513 210,00	597 587,66	596 805,69	99,87	116,29
Kapitálové príjmy	54 250,00	54 568,00	318,00	0,58	0,57
Finančné operácie príjmové	65 000,00	85 579,74	63 967,00	74,75	98,41
Výdavky celkom	632 460,00	737 735,40	621 760,44	84,28	98,31
z toho :					
Bežné výdavky	510 460,00	599 900,97	563 652,18	93,96	110,42
Kapitálové výdavky	122 000,00	136 614,00	58 108,26	42,53	47,63
Finančné operácie výdavkové	0	1 220,43	0	0	0
Rozpočet	0	0	39 330,25		

Kategória EK	Názov	Rozpočet po zmenách	Skutočnosť 2022	% plnenia	Skutočnosť 2021
Bežné príjmy		597 587,66	596 805,69	99,87	552 865,91
100	Daňové príjmy	327 951,00	327 697,79	99,92	288 416,87
110	Dane z príjmov	299 632,00	299 632,56	100,00	261 337,91
120	Dane z majetku	14 323,00	14 323,88	100,00	14 387,21
130	Dane za tovary a služby	13 996,00	13 741,35	98,18	12 691,75
200	Nedaňové príjmy	23 179,00	22 650,24	97,72	12 142,00
210	Príjmy z podnikania a vlastníctva	7 764,00	7 616,93	98,11	2 320,47
220	Administratívne a iné poplatky	15 281,00	14 899,55	97,50	7 192,33
290	Iné nedaňové príjmy	134,00	133,76	99,82	2 629,20
300	Granty a transfery	246 457,66	246 457,66	100,00	207 028,92
310	Tuzemské bežné granty a transfery	246 457,66	246 457,66	100,00	207 028,92
Bežné výdavky		599 900,97	563 652,18	93,96	530 074,76
600	Bežné výdavky	599 900,97	563 652,18	93,96	530 074,76
610	Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné	291 990,93	290 268,76	99,41	256 094,52
620	Poistné a príspevky do poisťovní	108 217,36	107 298,84	99,15	94 880,22
630	Tovary a služby	177 420,55	144 101,68	81,22	161 871,70
640	Bežné transfery	22 272,13	21 982,90	98,70	17 228,32
BEŽNÝ ROZPOČET			33 153,51		22 791,15
Kapitálové príjmy		54 568,00	318,00	0,58	2 000,00
200	Nedaňové príjmy	318,00	318,00	100,00	0
230	Kapitálové príjmy	318,00	318,00	100,00	0
300	Granty a transfery	54 250,00	0	0	2 000,00
320	Tuzemské kapitálové granty a transfery	54 250,00	0	0	2 000,00
Kapitálové výdavky		136 614,00	58 108,26	42,53	16 676,10
700	Kapitálové výdavky	136 614,00	58 108,26	42,53	16 676,10
710	Obstaranie kapitálových aktív	136 614,00	58 108,26	42,53	16 676,10
KAPITÁLOVÝ ROZPOČET			-57 790,26		-14 676,10
PREBYTOK/SCHODOK BEŽNÉHO A KAPITÁLOVÉHO ROZPOČTU			-24 636,75		8 115,05
Príjmové finančné operácie		85 579,74	63 967,00	74,75	47 448,89
Výdavkové finančné operácie		1 220,43	0	0	30 002,00
ROZDIEL FINANČNÝCH OPERÁCIÍ			63 967,00		17 446,89
PRÍJMY SPOLU		737 735,40	661 090,69	89,61	602 314,80
VÝDAVKY SPOLU		737 735,40	621 760,44	84,28	576 752,86
CELKOVÝ SCHODOK			39 330,25		25 561,94

7.2. Prebytok/schodok rozpočtového hospodárenia za rok 2022

Hospodárenie obce	Skutočnosť k 31.12.2022 v EUR
Bežné príjmy spolu	596 805,69
Bežné výdavky spolu	563 652,18
Bežný rozpočet	33 153,51
Kapitálové príjmy spolu	318,00
Kapitálové výdavky spolu	58 108,26
Kapitálový rozpočet	-57 790,26
Prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-24 636,75
<i>Vylúčenie z prebytku/úprava schodku</i>	7 019,42
Upravený prebytok/schodok bežného a kapitálového rozpočtu	-31 656,17
Prijmy z finančných operácií	63 967,00
Výdavky z finančných operácií	
Rozdiel finančných operácií	63 967,00
PRÍJMY SPOLU	661 090,69
VÝDAVKY SPOLU	621 760,44
Hospodárenie obce	39 330,25
<i>Vylúčenie z prebytku</i>	8 239,85
Upravené hospodárenie obce	31 090,40

Bilancia bežných príjmov a bežných výdavkov je dosiahnutý **prebytok bežného rozpočtu** vo výške **33 153,51 €**.

Bilancia kapitálových príjmov a kapitálových výdavkov je **schodok kapitálového rozpočtu** vo výške **57 790,26 €**.

Výsledok hospodárenia podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov je **schodok** vo výške **24 636,75 €**.

Schodok kapitálového rozpočtu vo výške **57 790,26 €** bol krytý prebytkom bežného rozpočtu v sume **107,00 €** a prevodom prostriedkov rezervného fondu prostredníctvom príjmových finančných operácií vo výške **57 683,26 €**.

Podľa § 10 ods. 6 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov súčasťou rozpočtu sú finančné operácie, ktorými sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov a realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie.

Bilancia **finančných operácií** je **kladný zostatok** z finančných operácií vo výške **63 967,00 €**, bol v priebehu roka použitý na financovanie bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu.

Príjmové finančné operácie tvorili nevyčerpané prostriedky zo ŠR účelovo určené na **bežné výdavky** v rozpočtovom roku 2021 na prevádzku Základnej školy zapojené do bežného rozpočtu v roku 2022 v sume **1 527,59 €**, nevyčerpané finančné prostriedky štátneho rozpočtu z dotácie na stravu za neodstravované deti a dni, kedy sa nezúčastnili výchovno-vzdelávacieho procesu v roku 2021 vo výške **2 111,00 €** a v roku 2022 boli zapojené do **bežných výdavkov** a v rámci zúčtovania finančných vzťahov vrátené do štátneho rozpočtu, zostatok finančných prostriedkov za stravné v školskej jedálni v sume **1 388,33 €** zapojené do **bežných výdavkov** v roku 2022, zostatok finančných prostriedkov za poplatky v MŠ vo výške **36,39 €**, zapojené do **bežných výdavkov** v roku 2022.

Príjmovými finančnými operáciami bol aj **prevod prostriedkov z rezervného fondu** na úhradu kapitálových výdavkov – na rekonštrukciu elektroinštalácie v administratívnej časti obecného úradu vo výške **14 295,25 €**, na rekonštrukciu autobusovej zastávky v centre obce vo výške **3 357,23 €** a na úradu kapitálových výdavkov na projekt „Rekonštrukcia miestnych komunikácií a vybudovanie spevnených plôch v obci Litava“ v sume **40 030,78 €**.

Do príjmových finančných operácií bol zapojený aj zostatok **prijatej garančnej zábezpeky** na dielo „Rekonštrukcia materskej školy – využitie OZE v obci Litava“ vo výške **1 220,43 €** a vrátená, (resp. započítaná v prípade preukázateľných chýb počas záručnej doby) bude po skončení záručnej doby v zmysle zmluvy o dielo v roku 2024.

Súčet schodku rozpočtu **24 636,75 €** a zostatku finančných operácií vo výške **63 967,00 €** je zostatok finančných prostriedkov vo výške **39 330,25 €**. Táto suma predstavuje finančnú hotovosť na účtoch obce k 31.12.2022, okrem finančných prostriedkov, ktoré sa z tohto zostatku vylučujú, zostatok rezervného fondu a cudzích prostriedkov.

V zmysle ustanovenia § 16 ods. 6 a 7 zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté prostriedky v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu EÚ, alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú/schodku upravujú - zvyšujú.

V roku 2022 ide o nevyčerpané účelovo určené prostriedky vo výške **7 019,42 €**, ktoré možno použiť v nasledujúcom rozpočtovom roku a ktoré tento **schodok upravujú/zvyšujú o:**

- a) **nevyčerpané prostriedky zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku v sume **3 435,47 €**, a to na prevádzku Základnej školy v Litave – normatívne prostriedky, ktoré je možné použiť v rozpočtovom roku v súlade s ustanovením § 8 ods. 4 a 5 zákona č. 523/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov;
- b) **nevyčerpané prostriedky zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** – dotácia na podporu výchovy k stravovacím návykom dieťaťa poskytnuté Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume **1 183,00 €**;
- c) **nevyčerpané prostriedky zo ŠR** účelovo určené na **bežné výdavky** – dotácia na Referendum 2023 – na odmeny, stravovanie a občerstvenie členov a zapisovateľov volebnej komisie v deň konania referenda 21.01.2023 v sume **674,57 €**;
- d) **nevyčerpané prostriedky z rozpočtového účtu školského stravovania** podľa ustanovenia §140-141 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov **na stravné** v sume **1 125,96 €** a na **režijné náklady** v sume **442,58 €**;
- e) **nevyčerpané prostriedky z poplatkov zákonných zástupcov za materskú školu** podľa ustanovenia § 28 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **91,44 €**;
- f) **nevyčerpané prostriedky z poplatkov zákonných zástupcov za školský klub detí** podľa ustanovenia § 114 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v sume **66,40 €**.

Upravený výsledok hospodárenia je **schodok** vo výške **31 656,17 €**.

Zo zostatku finančných operácií sa **vylučujú cudzie prostriedky** – zostatok prijatej garančnej zábezpeky vo výške **1 220,43 €**. Zostatok finančných operácií predstavuje **kladný zostatok** vo výške **62 746,57 €**.

O túto sumu sa pre tvorbu rezervného fondu upraví zostatok finančných prostriedkov, ktorý v konečnom zúčtovaní predstavuje sumu **31 090,40 €**.

Použitie prebytku /vysporiadanie schodku

Obec Litava hospodárila v roku 2022 so **schodkom rozpočtu** v sume **24 636,75 €** zisteného v súlade s ustanoveniami § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Na **vysporiadanie schodku rozpočtu upraveného** o nevyčerpané prostriedky na bežné výdavky v sume **7 019,42 €**, teda v celkovej sume **31 656,17 €** bol použitý zostatok finančných operácií v sume 31 656,17 €.

Zostatok finančných operácií podľa § 15 ods. 1 písm. c) zákona č. 583/2004 Z.z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov upravený o vylúčené cudzie zdroje v sume **31 090,40 €** navrhujeme použiť na:

- tvorbu rezervného fondu **31 090,40 €.**

Na základe uvedených skutočností navrhujeme použiť zostatok finančných prostriedkov na **tvorbu rezervného fondu za rok 2022 vo výške 31 090,40 €.**

7.3. Rozpočet na roky 2023 - 2025

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Príjmy celkom	661 090,69	535 779,00	465 739,00	465 739,00
<i>z toho :</i>				
Bežné príjmy	596 805,69	481 529,00	465 739,00	465 739,00
Kapitálové príjmy	318,00	54 250,00		
Finančné operácie príjmové	63 967,00			

	Skutočnosť k 31.12.2022	Rozpočet na rok 2023	Rozpočet na rok 2024	Rozpočet na rok 2025
Výdavky celkom	621 760,44	535 779,00		
<i>z toho :</i>				
Bežné výdavky	563 652,18	477 779,00		
<i>z toho:</i>				
01 Výkonné a zákonodarné orgány, finančné a rozpočtové záležitosti, zahraničné vzťahy	159 029,53	159 429,00	163 829,00	163 859,00
03 Verejný poriadok a bezpečnosť	5 335,06	3 710,00	3 010,00	3 010,00
04 Ekonomická oblasť	21 495,93	5 000,00	5 000,00	5 000,00
05 Ochrana životného prostredia	18 699,47	24 213,00	23 763,00	23 733,00
06 Bývanie a občianska vybavenosť	3 367,49	4 450,00	4 450,00	4 450,00
08 Rekreačia, kultúra a náboženstvo	11 721,15	10 400,00	10 400,00	10 400,00
09 Vzdelávanie	259 411,38	258 769,00	243 479,00	243 479,00
10 Sociálne zabezpečenie	84 592,17	11 809,00	11 809,00	11 809,00
Kapitálové výdavky	58 108,26	58 000,00		
Finančné operácie výdavkové				

8. Informácia o vývoji obce z pohľadu účtovníctva

8.1. Majetok

Názov	ZS k 1.1.2022 v EUR	KZ k 31.12.2022 v EUR
Majetok spolu	1 111 200,96	1 137 037,21
Neobežný majetok spolu	938 482,97	989 086,57
z toho :		
Dlhodobý nehmotný majetok		
Dlhodobý hmotný majetok	774 963,37	825 926,97
Dlhodobý finančný majetok	162 214,00	162 214,00
Obežný majetok spolu	170 071,58	144 532,34
z toho :		
Zásoby	503,83	492,64
Zúčtovanie medzi subjektami VS		
Dlhodobé pohľadávky		
Krátkodobé pohľadávky	8 077,05	9 268,12
Finančné účty	161 490,70	134 771,58
Poskytnuté návratné fin. výpomoci dlh.		
Poskytnuté návratné fin. výpomoci krát.		
Časové rozlíšenie	2 646,41	3 418,30

Opis a hodnota dlhodobého majetku vo vlastníctve obce

Majetok, ku ktorému má účtovná jednotka vlastnícke právo	Suma v EUR		
	brutto	korekcia (odpisy)	netto
Softvér	1 425,60	480,00	945,60
Drobný dlhodobý nehmotný majetok	1 320,00	1 320,00	0,00
Pozemky	9 366,91	0,00	9 366,91
Budovy, stavby	2 031 907,85	1 282 469,49	749 438,36
Stroje, prístroje, zariadenia	71 854,81	63 207,21	8 647,60
Dopravné prostriedky	86 637,54	40 030,94	46 606,60
Drobný dlhodobý hmotný majetok	24 780,76	24 780,76	0,00
Ostatný dlhodobý hmotný majetok	9 387,14	9 387,14	0,00

V roku 2022 došlo k prírastku majetku na účte 021 (Stavby) – realizácia **rekonštrukcie elektroinštalácií** v administratívnej časti budovy kultúrneho domu a obecného úradu vo výške **16 495,25 €**; **rekonštrukcia miestnych komunikácií a vybudovanie spevnených plôch** vo výške **40 430,78 €** a **rekonštrukcia autobusovej zastávky** v centre obce vo výške **3 357,23 €**.

Na účte 023 (Dopravné prostriedky) je vykázaný prírastok vo výške **48 634,00 €**, ktorý tvorí zaradenie **hasičského vozidla Iveco Daily** s príviesným protipovodňovým vozíkom, ktoré

boli získané na základe darovacej zmluvy so Slovenskou republikou – Ministerstvom vnútra SR a ktoré bolo obcou (DHZO) využívané od roku 2015 na základe zmluvy o výpožičke.

K úbytku majetku došlo na účte 023 (Dopravné prostriedky) – vyradenie 2 ks veľkoobjemových kontajnerov na odpady vo výške **1 192,00 €** na základe uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 02.06.2022 č. **207/17/2022**. Ďalej k úbytku majetku došlo na účte 028 (drobný dlhodobý hmotný majetok) vo výške **1 427,22 €** a predstavuje úbytok drobného dlhodobého majetku na základe inventarizácie k 31.12.2021 v zmysle uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 03.03.2022 č. **176/16/2022**.

Na účte 042 (obstaranie dlhodobého hmotného majetku) je vykázaný prírastok v sume **106 742,86 €** a úbytok v sume **108 917,86 €** a predstavuje obstaranie a zaradenie do užívania majetku na účte 021 a 023 a zároveň obstaranie technickej projektovej dokumentácie na projekty zníženia energetickej náročnosti verejných budov v obci Litava. Konečný zostatok k 31.12.2022 predstavuje sumu **11 867,50 €**, ktorú tvoria výdavky **na technickú projektovú dokumentáciu**.

Naplánované a rozpočtované boli aj ďalšie finančné prostriedky na investície. Žiaľ, k realizácii do 31.12.2022 nedošlo. Na jednej strane to bolo z dôvodu zdĺhavého procesu kontroly verejného obstarávania projektu „WiFi pre Teba“ – vybudovanie bezdrôtových prístupových bodov na verejných priestranstvách v obci, na ktorý bol schválený nenávratný finančný príspevok ešte v 06/2020. Kontrola verejného obstarávania bola dokončená v 04/2021 a v zmysle dodatku ku zmluve o dodaní tovarov mal byť projekt dokončený v 05/2021 vo výške **15 000,00 €**, k čomu však nedošlo zo strany dodávateľa. V roku 2022 bolo zopakované verejné obstarávanie a uzatvorená nová Zmluva o dodaní tovarov, opakovane však zo strany dodávateľa k realizácii nedošlo do 31.12.2022. V zmysle novej Zmluvy o dodaní tovarov v sume **14 992,80 €** uzatvorenej dňa 15.07.2022 a účinnej od dňa 22.07.2022 je termín plnenia najneskôr do 12 mesiacov odo dňa účinnosti Zmluvy, k dnešnému dňu však stále nedošlo k realizácii projektu.

Opis a hodnota majetku, ku ktorému nemá obec vlastnícke právo

Majetok, ku ktorému nemá účtovná jednotka vlastnícke právo	Suma v EUR
Majetok, ktorý využíva účtovná jednotka na základe zmluvy o výpožičke : počítačová zostava Matrika majetok na CO a záchranné práce	2 310,30
Majetok, ktorý je financovaný prostredníctvom združených finančných prostriedkov Mikroregiónu Východný Hont, združenie obcí : kompostéry do domácností mestský mobiliár	29 182,40 910,68

Ostatné informácie/Informácie o údajoch na podsúvahových účtoch

Významné položky	Hodnota	Účet
Prísne zúčtovateľné tlačivá	24,90 €	752
Knihy v obecnej knižnici	4 840,15 €	750
Drobný majetok v podsúvahovej evidencii	113 949,75 €	753
Majetok vo výpožičke	2 310,30 €	751
Majetok z Mikroregiónu Východný Hont, z.o.	30 093,08 €	751

Prehľad finančných účtov k 31.12.2022

Názov a číslo účtu	ZS k 1.1.2022	KZ k 31.12.2022
Pokladnica	862,52	432,53
Ceniny – stravné lístky	720,00	
VÚB – bežný účet 6229412/0200	20 508,66	32 267,83
VÚB – rezervný fond 1230006229412/0200	116 793,29	78 388,23
VÚB – účet školskej jedálne 1668624053/0200	1 369,79	1 197,00
VÚB – sociálny fond 1131890554/0200	5 107,68	6 036,80
VÚB – dotačný účet ZŠ 1594131255/0200	16 117,24	16 455,81
VÚB – projektový účet 4286399958/0200	11,92	9,38
Peniaze na ceste	-0,40	-16,00
SPOLU	161 490,70	134 771,58

Prehľad dlhodobého finančného majetku –cenné papiere

Názov emitenta	Druh cenného papiera	Mena cenného papiera	Menovitá hodnota	Počet akcií	Účtovná hodnota vykázaná v súvahe účtovnej jednotky k 31.12.2021	Účtovná hodnota vykázaná v súvahe účtovnej jednotky k 31.12.2022
Stredoslovenská vodárenská prevádzková spoločnosť, a.s.	akcia kmeňová	EUR	34	4771	162 214,00	162 214,00

Významné položky časového rozlíšenia nákladov budúcich období:

Opis jednotlivých významných položiek časového rozlíšenia	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2021
Náklady budúcich období spolu z toho:	3 418,30	2 646,41
- poisťné	1 083,39	1 078,42
- predplatné	490,67	459,51
- licenčné/udržiavacie poplatky IS, ITslužby	1 294,46	869,61
- ostatné prevádzkové náklady	235,80	238,87
- stravné lístky	549,78	

8.2. Zdroje krytia

Názov	ZS k 1.1.2022 v EUR	KZ k 31.12.2022 v EUR
Vlastné imanie a záväzky spolu	1 111 200,96	1 137 037,21
Vlastné imanie	542 279,91	552 154,16
z toho :		
Oceňovacie rozdiely	3 845,81	3 845,81
Fondy		
Výsledok hospodárenia	538 434,10	548 308,35
Záväzky	48 118,81	47 132,92
z toho :		
Rezervy	1 000,00	1 000,00
Zúčtovanie medzi subjektami VS	2 111,00	1 857,57
Dlhodobé záväzky	6 572,40	7 357,03
Krátkodobé záväzky	38 435,41	36 918,32
Bankové úvery a výpomoci		
Časové rozlíšenie	520 802,24	537 750,13

8.3. Pohľadávky

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2021	Zostatok k 31.12 2022	Opis
Ostatné pohľadávky (315)	1 455,35	382,95	pohľadávka z prijatých dobropisov za elektrickú energiu 337,65 €, pohľadávky za stravu v školskej jedálni 45,30 €
Pohľadávky z nedaňových príjmov obce (318)	5 366,95	6 759,44	pohľadávky na poplatkoch za komunálny odpad
Pohľadávky z daňových príjmov obce (319)	136,14	253,61	pohľadávky na daniach z nehnuteľnosti 38,98 € a dani za psa 214,63 €
Pohľadávky voči zamestnancom (335)		52,92	pohľadávky voči zamestnancom za stravné lístky 1/2023
Spojovací účet pri združení (396)	2 108,38	1 819,20	spojovací účet so Spoločným obecným úradom Krupina
SPOLU	8 077,05	9 268,12	

Pohľadávky	Zostatok k 31.12 2021	Zostatok k 31.12 2022
Pohľadávky do lehoty splatnosti	1 975,87	2 209,77
Pohľadávky po lehote splatnosti	6 101,18	7 058,35

Najvýznamnejšími pohľadávkami sú pohľadávky na **poplatkoch za komunálny odpad**, ktoré sú v sume **6 759,44 €** a sú po lehote splatnosti, z toho pohľadávky za rok 2022 v sume 2 689,62 € a pohľadávky za predchádzajúce roky v sume 4 069,82 € (z toho za rok 2013 v sume 103,00 €, za rok 2014 v sume 130,00 €, za rok 2015 v sume 117,00 €, za rok 2016 v sume 188,00 €, za rok 2017 v sume 177,51 €, za rok 2018 v sume 557,63 €, za rok 2019 v sume 453,00 €, za rok 2020 v sume 726,55 €, za rok 2021 v sume 1 617,13 €).

Ďalšími pohľadávkami po lehote splatnosti sú pohľadávky na **dani z nehnuteľnosti** v sume **38,98 €** a pohľadávky na **dani za psa** v sume **214,63 €** a pohľadávky za poplatky za **stravu v školskej jedálni** v sume **45,30 €**.

Krátkodobé pohľadávky v lehote splatnosti so zostatkovou dobou splatnosti do jedného roka vrátane v sume **2 209,77 €** tvoria pohľadávky voči **Spoločnému obecnému úradu** v rámci spojovacieho účtu – zúčtovanie preddavkov a vyúčtovanie za rok 2022 v sume 1 819,20 €, prijaté **dobropisy za elektrickú energiu** v sume 337,65 € a pohľadávky voči **zamestnancom za stravné lístky** na mesiac 01/2023 poskytnuté v decembri 2022 v sume 52,92 €.

8.4. Závazky

Závazky	Zostatok k 31.12 2021	Zostatok k 31.12 2022	Opis
Dodávatelia (321)	3 306,63	3 042,58	záväzky voči dodávateľom za poskytnuté služby a tovar splatné v 1/2023
Prijaté preddavky (324)	197,24	319,22	prijaté preddavky na stravu v ŠJ
Zamestnanci (331)	19 226,56	18 923,54	záväzky voči zamestnancom – mzdy za 12/2022
Zúčtovanie s orgánmi sociálneho poistenia a zdravotného poistenia (336)	13 157,75	12 587,11	Záväzky voči poisťovniam – mzdy za 12/2022
Ostatné priame dane (342)	2 460,53	1 655,84	záväzky voči daňovému úradu – mzdy 12/2022
Iné záväzky (379)	86,70	390,03	záväzky voči odborovej organizácii a exekučné zrážky – mzdy 12/2022 v sume 86,26 € a záväzky voči poslancom OZ a členom komisií pri OZ za odmeny 12/2022 v sume 303,77 €
Záväzky zo sociálneho fondu (472)	5 351,97	6 136,60	záväzky zo sociálneho fondu
Ostatné dlhodobé záväzky (479)	1 220,43	1 220,43	prijatá finančná garančná zábezpeka na stavebné rekonštrukčné práce MŠ
SPOLU	45 007,81	44 275,35	

Záväzky	Zostatok k 31.12.2021	Zostatok k 31.12.2022
Záväzky do lehoty splatnosti	45 007,81	44 275,35
Záväzky po lehote splatnosti	0,00	0,00

Všetky záväzky sú v lehote splatnosti. Najvýznamnejšími krátkodobými záväzkami sú záväzky súvisiace s vyplatením *miezd a odmien za mesiac 12/2022*, ktoré sú v celkovej sume **33 556,52 €** a záväzky voči *dodávateľom* za poskytnuté tovary a služby, ktoré sú splatné v mesiaci 01/2023 v celkovej sume **3 042,58 €**.

Dlhodobými záväzkami sú záväzky zo *sociálneho fondu* v celkovej výške **6 136,60 €** a záväzok voči dodávateľovi stavebných rekonštrukčných prác materskej školy na prijatú finančnú *garančnú zábezpeku* v zmysle uzatvorenej Zmluvy o dielo na obdobie poskytnutej záruky na stavebné práce vo výške **1 220,43 €**.

Časové rozlíšenie výnosov budúcich období

Opis významnej položky časového rozlíšenia	Zostatok k 31.12.2022	Zostatok k 31.12.2021
Výnosy budúcich období spolu z toho:	537 750,13	520 802,24
prijaté kapitálové transfery z minulých rokov znížené o zúčtované odpisy	529 619,47	519 031,56
nepotrebované normatívne prostriedky ZŠ z predchádzajúceho roka, ktoré je možné použiť do 31.03. nasledujúceho rozpočtového roka a časové rozlíšenie výnosov budúcich období na prenesený výkon štátnej správy	3 721,96	1 770,68
nájomné zmluvy na hrobové miesta	4 408,70	

Prijaté kapitálové transfery zaúčtované na účte 384

Kapitálový transfer na:	Stav k 31.12.2022	Stav k 31.12.2021
Bezodplatné nadobudnutie hasičskej techniky z MV SR	48 634,60	
Nákup vybavenia školskej jedálne - konvektomat		2 000,00

9. Hospodársky výsledok za 2022 - vývoj nákladov a výnosov

Názov		Skutočnosť k 31.12.2022	Skutočnosť k 31.12.2021
NÁKLADY			
50–Spotrebované nákupy	501 - Spotreba materiálu z toho:	37 523,18 €	35 106,07 €
	- nákup drobného majetku	4 453,50 €	8 085,24 €
	- potraviny v ŠJ	11 101,01 €	8 468,44 €
	- materiál – podujatia	3 739,40 €	709,45 €
	- školské potreby	5 614,53 €	4 880,52 €
	- benzín, olej, mazivá	2 150,18 €	1 813,49 €
	- všeobecný materiál (kancelárske, čistiace potreby, učebnice, ...)	7 062,09 €	6 371,29 €
	- materiál–údržba objektov, majetku, aktivačné práce, ...	2 944,87 €	2 967,10 €
	- materiál súvisiaci s pandemiou		1 810,54 €
	- bezodplatne nadobudnuté AG samostesty pre ZŠ – RÚŠS BB	457,60 €	
	502 - Spotreba energie z toho:	19 365,00 €	22 018,69 €
	- elektrická energia	14 623,44 €	14 849,29 €
	- voda	659,75 €	899,19 €
	- teplo/uhlie, drevo	4 081,81 €	6 270,21 €
	504 – Predaný tovar	31,60 €	189,60 €
51–Služby	511 - Opravy a udržiavanie z toho:	15 580,60 €	5 041,35 €
	- oprava a údržba objektov a zariadení	1 693,42 €	1 025,87 €
	- opravy a údržba osobných automobilov	596,69 €	365,59 €
	- údržba a oprava ciest a chodníkov, vyorávanie snehu	12 415,28 €	2 694,78 €
	- opravy a údržba verejného osvetlenia a miestneho rozhlasu, TKR	875,21 €	955,11 €
	512 - Cestovné	197,18 €	120,74 €
	513 – Náklady na reprezentáciu	548,88 €	388,95 €
	518 - Ostatné služby z toho:	41 036,99 €	52 722,50 €
	- poštové a telekomunikačné služby	3 717,08 €	3 475,44 €
	- vývoz a zneškodňovanie odpadov	16 533,04 €	17 775,52 €
- ostatné služby	7 238,25 €	8 469,31 €	
- IKT služby	3 448,98 €	2 160,37 €	
- špeciálne služby (ČOV, VO, PO, OOÚ, audity, právne.....)	4 590,15 €	12 360,89 €	
- zdravotnícke služby		5 565,82 €	
- služby ČOV	1 846,60 €	2 915,15 €	
- reprezentačné	1 335,09 €		
- všeobecné služby - podujatia	2 327,80 €		
52–Osobné náklady	521 - Mzdové náklady	292 975,93 €	263 240,75 €
	524 – Záonné sociálne poistenie	103 540,63 €	92 377,39 €
	525 – Ostatné sociálne poistenie	3 778,56 €	3 317,12 €
	527 – Záonné sociálne náklady	17 817,74 €	14 860,10 €
53–Dane a poplatky	538 – Ostatné dane a poplatky	278,74 €	347,94 €
54–Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť	541 – ZC predaného DHM a DHM	3,18 €	
	548 - Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť z toho:	19 324,74 €	19 827,86 €
	- sociálne dávky pre obec ako osobitného príjemcu	13 332,78 €	11 929,76 €
	- členské príspevky obce	1 945,69 €	1 407,54 €

	- ostatné náklady na prevádzkovú činnosť - odmeny poslancom a členom komisii pri OZ - odmeny členom a zapisovateľom volebných komisii - náhrady zmlúv o dobrovoľnej činnosti (testovanie COVID-19)	2 632,00 € 1 174,27 €	504,56 € 5 986,00 €
55–Odpisy, rezervy a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	551 - Odpisy DNM a DHM z toho: - odpisy z vlastných zdrojov - odpisy z cudzích zdrojov	56 136,08 € 18 089,39 € 38 046,69 €	59 658,56 € 20 227,70 € 39 430,86 €
	553 – Tvorba ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti	1 000,00 €	1 000,00 €
56–Finančné náklady	568 - Ostatné finančné náklady z toho: - poplatky banke a ostatné finančné náklady - poisťné	4 948,70 € 1 602,29 € 3 346,41 €	5 129,08 € 1 773,54 € 3 355,54 €
58–Náklady na transfery a náklady z odvodov príjmov	585 - Náklady na transfery z rozpočtu obce, VÚC ostatným subjektov verejnej správy z toho: - bežný transfer pre Spoločný obecný úrad - bežný transfer CVC - bežný transfer pre ZŠ Bzovík a DPO SR	3 483,90 € 3 090,41 € 267,69 € 125,80 €	2 731,22 € 2 648,27 € 82,95 €
Náklady spolu		617 571,63	578 077,92
VÝNOSY			
60–Tržby za vlastné výkony a tovar	602 - Tržby z predaja služieb z toho: - strava (+ réžia) - ostatné služby – kopírovanie, vyhlasovanie rozhlasom, poplatky za prenájom kultúrneho domu, ihriska, požičanie riadu, ďalšie služby	12 980,08 € 12 000,66 € 979,42 €	7 953,58 € 6 517,15 € 1 436,43 €
	604 – Tržby z predaja tovaru - predaj nádob na odpady	32,00 €	192,00 €
63–Daňové a colné výnosy a výnosy z poplatkov	632 - Daňové výnosy samosprávy z toho: - podielové dane - daň z nehnuteľností - daň za psa - daň z ubytovania - daň zo zaujatia verejného priestranstva	315 341,07 € 299 632,56 € 14 275,66 € 1 238,19 € 90,00 € 108,00 €	283 914,65 € 268 044,38 € 14 438,94 € 1 203,33 € 104,00 € 124,00 €
	633 - Výnosy z poplatkov z toho: - správne poplatky - KO a DSO - poplatky za MŠ a ŠKD	15 411,84 € 908,00 € 13 268,59 € 1 235,25 €	14 674,51 € 810,90 € 12 884,85 € 746,76 €
64–Ostatné výnosy	641 – Tržby z predaja DNM a DHM	318,00 €	
	648 - Ostatné výnosy z toho: - prenájom priestorov, pozemkov, kultúrneho domu - ostatné výnosy z prevádzkovej činnosti - nájomné zmluvy na hrobové miesta – bežný rok 2022 - výnosy zo započítanej garančnej zábezpeky	2 677,64 € 2 300,34 € 0,56 € 376,30 €	11 919,42 € 1 577,14 € 338,59 € 10 003,69 €

65–Zúčtovanie rezerv a OP z prevádzkovej a finančnej činnosti a zúčtovanie časového rozlíšenia	653 – Zúčtovanie ostatných rezerv z prevádzkovej činnosti - rezerva na overenie účtovnej závierky audítorom	1 000,00 €	1 000,00 €
69–Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach, VÚC a v RO a PO zriadených obcou alebo VÚC	693 - Výnosy samosprávy z bežných transferov zo ŠR z toho:	233 638,56 €	226 620,37 €
	- bežný transfer na normatívne prostriedky ZŠ	109 067,72 €	110 057,03 €
	- bežný transfer na nenormatívne prostriedky	25 434,15 €	17 107,00 €
	- bežný transfer na prenesený výkon štátnej správy – obec	2 724,44 €	2 743,00 €
	- bežný transfer na stravu a školské pomôcky – HN	3 782,30 €	4 952,40 €
	- bežný transfer na sociálne dávky – osobitný príjemca	13 332,78 €	11 929,76 €
	- bežný transfer z ÚPSVaR – MOS/aktivačné práce	6 270,13 €	3 050,53 €
	- bežný transfer na úhradu nákladov Komunitného centra	52 592,81 €	41 709,60 €
	- bežný transfer na úhradu mzdových nákladov – Asistent učiteľa	14 647,88 €	10 782,59 €
	- bežný transfer na sčítanie obyvateľov, domov a bytov		3 222,56 €
- bežný transfer – pomoc sociálnym službám	1 440,00 €	2 295,90 €	
- bežný transfer – voľby	1 628,67 €		
- bežný transfer – refundácia výdavkov na testovanie COVID-19		18 770,00 €	
- bežný transfer – bezodplatne nadobudnuté AG samotesty pre ZŠ	457,60 €		
- bežný transfer – dotácia BBSK na Litavský klobásový festival	1 500,00 €		
- bežný transfer – príspevok Environmentálneho fondu za vytriedený odpad	760,08 €		
	694 - Výnosy samosprávy z kapitálových transferov zo ŠR z toho: - zúčtovanie kapitálového transferu zo ŠR	38 046,69 €	39 430,86 €
	697 - Výnosy samosprávy z bežných transferov od ostatných subjektov mimo verejnej správy z toho:	8 000,00 €	3 142,35 €
	- bežný transfer pre DHZO	3 000,00 €	3 000,00 €
	- bežný transfer z Lesov SR na opravu miestnej komunikácie	5 000,00 €	
	- bežný transfer – darovacia zmluva – školské ovocie ŠJ		142,35 €
Výnosy spolu		627 445,88	588 847,74
Hospodársky výsledok pred zdanením		9 874,25	10 769,82
	591 – Splatná daň z príjmov	0,00	0,00

Výsledok hospodárenia po zdanení		9 874,25	10 769,82
---	--	-----------------	------------------

Kladný hospodársky výsledok v sume **9 874,25 €** bol zúčtovaný v prospech účtu 428 – Nevysporiadaný výsledok hospodárenia minulých rokov.

Náklady za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021 predstavujú **nárast o 6,83 %**, vo finančnom vyjadrení **o 39 493,71 €**. Nárast nákladov bol spôsobený hlavne zvýšenými osobnými nákladmi v dôsledku vyššieho počtu zamestnancov a zvýšením miezd v zmysle legislatívy v celkovej výške o **44 317,50 €**. Náklady na údržbu a opravy ciest boli v porovnaní s minulým rokom vyššie o **9 720,50 €**, čo bolo spôsobené opravou/vysprávkami miestnych komunikácií v sume **11 922,62 €**. Náklady na nákup potravín v školskej jedálni boli vyššie o **2 632,57 €** v dôsledku vyšších cien potravín. Ostatné náklady boli v porovnaní s rokom 2021 na porovnateľnej, resp. nižšej úrovni napriek nárastu cien tovarov, služieb a prác. Rovnako tak aj ceny energií, nakoľko cenu elektrickej energie mala obec zazmluvnenú na 4 roky do 31.12.2022. Pri nákladoch na teplo a vodu boli spotreba nižšia.

Pri všetkých nákladoch je potrebné poznamenať, že rekordná inflácia a nárast cien energií sa v roku 2022 prejavil vo všetkých dodávateľských cenách tovarov, materiálu, služieb a prác.

Náklady na **spotrebu materiálu** sa zvýšili v porovnaní s rokom 2021 o **2 417,11 €**, z toho najväčší podiel na náraste má nákup potravín v školskej jedálni o **2 632,57 €**, v dôsledku zvýšených cien potravín. Ďalej boli vyššie náklady na materiál na spoločenské podujatia o **3 029,95 €** v dôsledku toho, že sa mohli po I. štvrtroku 2022 už organizovať hromadné podujatia na rozdiel od roku 2021. Zvýšené náklady v roku 2022 boli aj za pohonné hmoty o **336,69 €** v dôsledku zvýšených cien pohonných látok, ďalej boli vyššie náklady na nákup školských pomôcok o **734,01 €**, všeobecného materiálu o **690,80 €**. Naopak v roku 2022 boli nižšie náklady na nákup drobného majetku o **3 631,74 €**. V roku 2021 boli účtované náklady na materiál súvisiaci s ochorením COVID-19, v roku 2022 takého náklady neboli účtované.

Náklady na **spotrebu energií** – elektrina, voda, palivá boli v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 nižšie o **2 653,69 € (12,05 %)**. Náklady na spotrebu elektrickej energie boli na porovnateľnej úrovni v dôsledku rovnakej ceny za elektrinu, markantné zvýšenie nákladov na elektrinu sa prejaví až za rok 2023. Náklady na tuhé palivá boli v roku 2022 nižšie o **2 188,40 €** napriek vyšším cenám a náklady na spotrebu vody boli nižšie o **239,44 €**, tiež napriek vyšším cenám. Toto bolo dosiahnuté znížením spotreby.

Náklady na **opravy a udržiavanie** sa zvýšili v porovnaní s rokom 2021 o **10 539,25 €** (209,06 %). Na tomto zvýšení majú najväčší podiel opravy miestnych komunikácií o 9 720,50 €. Náklady na opravu a údržbu objektov a zariadení boli vyššie o 667,55 €.

Naopak, najvyšší podiel na znížení nákladov v roku 2022 majú **služby**, a to o **11 685,51 €**, t.j. znížili sa v porovnaní s rokom 2021 o 22,16 %. Najväčší podiel tvorí zníženie platieb za špeciálne služby – revízie, overenia, certifikácie, energetické audity, overenia, ČOV, posudky a pod., a to o 7 770,74 €, ďalej to boli platby za zdravotnícke služby súvisiace so zriadeným MOM v rámci testovania na ochorenie COVID-19 v roku 2021 o 5 565,82 €. Služby za ČOV boli v roku 2022 nižšie o 1 068,55 € (v roku 2022 bolo pravidelné metrologické overovanie meradiel), náklady na vývoz a zneškodňovanie komunálnych odpadov boli nižšie o 1 242,48 €. Náklady na služby súvisiace s podujatiami boli v roku 2022 vyššie o 2 327,80 €. Ďalšie služby boli na porovnateľnej úrovni.

Najvyšší podiel na zvýšených nákladoch v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 majú **osobné náklady**, teda mzdové a sociálne náklady, ktoré boli vyššie o **44 317,50 €**, t.j. o **11,86 %**, hlavne v dôsledku vyšších mzdových nákladov v zmysle legislatívy

Ostatné náklady boli na porovnateľnej úrovni.

Najväčší podiel na nákladoch tvorili: mzdové náklady (292 975,93 €), zákonné sociálne poistenie a sociálne náklady (125 136,93 €), odpisy dlhodobého majetku (59 136,08 €), náklady na energie (19 365,00 €), služby za vývoz a zneškodňovanie odpadov (16 533,04 €), náklady na sociálne dávky pre obec ako osobitného príjemcu (13 332,78 €), náklady na opravu a údržbu miestnych komunikácií (12 227,60 €), náklady na nákup potravín v školskej jedálni (11 101,01 €).

Výnosy v roku 2022 sú v porovnaní s rokom 2021 na vyššej úrovni, predstavujú **nárast o 6,55 %**, vo finančnom vyjadrení o **38 598,14 €**. Najvýraznejší vplyv na náraste výnosov má nárast daňových výnosov samosprávy – vyššieho výnosu z podielových daní o 31 588,18 €, nárast transferov, a to o 10 491,67 € a výnosy z tržieb za služby a tovar o 4 866,50 €.

Tržby za služby a tovary sa zvýšili o **4 866,50 €** (59,74 %) v porovnaní s rokom 2021, a to hlavne tržby za stravné a réžiu o 5 483,51 €, hlavne v dôsledku úpravy poskytovania dotácie na stravu a poskytovania vyššieho daňového bonusu na deti, keďže dotácia bola poskytovaná menšiemu počtu detí. Naopak, tržby za ostatné služby boli nižšie o 457,01 € a tržby za predané nádoby na odpady boli nižšie o 160,00 €.

Daňové výnosy samosprávy a výnosy z poplatkov sa zvýšili o **32 163,75 €** (10,77 %). Najväčší podiel na zvýšení majú vyššie podielové dane o 31 588,18 €. Výnosy z miestnych

daní sú na porovnateľnej úrovni ako v roku 2021. Výnosy z poplatku za komunálny odpad boli v roku 2022 vyššie o 383,74 €, výnosy z poplatkov za MŠ a ŠKD boli vyššie o 488,49 € (v dôsledku zvýšenia poplatkov za školské zariadenia) a výnosy zo správnych poplatkov boli vyššie o 97,10 €.

Výnosy z transferov a rozpočtových príjmov v obciach sa zvýšili v porovnaní s rokom 2021 o **10 491,67 € (3,90 %)**. Na tomto zvýšení majú najväčší podiel transfery na úhradu oprávnených nákladov komunitného centra o 10 883,21 €, ďalej transfery na nenormatívne finančné prostriedky pre školské zariadenia o 8 327,15 €, vyšší transfer na úhradu mzdových nákladov asistenta učiteľa v ZŠ v rámci národného projektu Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II o 3 865,29 €, vyšší transfer z UPSVaR na zamestnávanie znevýhodneného uchádzača o zamestnanie a aktivačné práce o 3 219,60 €. V roku 2022 bol obci poskytnutý aj príspevok z Lesov SR na opravu miestnej komunikácie v sume 5 000,00 €. Naopak, v roku 2021 boli obci poskytnuté bežné transfery súvisiace s pandémiou ochorenia COVID-19 /testovanie na ochorenie COVID-19 v období mesiacov 1-5/2021), a to v sume 18 770,00 €. V roku 2022 boli dosiahnuté aj výnosy z bežného transferu z BBSK na Litavský klobásový festival v sume 1 500,00 € a príspevok z Environmentálneho fondu za vytriedenie odpadov v roku 2021 vo výške 760,08 €. V porovnaní s rokom 2021 boli v roku 2022 dosiahnuté aj výnosy z bežného transferu na komunálne voľby (do orgánov obcí a VÚC) vo výške 1 628,67 €.

Ostatné výnosy boli v roku 2022 v porovnaní s rokom 2021 nižšie o **8 923,78 €**, na čom má hlavný podiel výnos zo započítanej garančnej finančnej zábezpeky v roku 2021 vo výške 10 003,69 €. Výnosy z prenájmu boli v roku 2022 vyššie o 723,20 €.

Najväčší podiel na výnosoch tvorili: podielové dane (299 632,56 €), výnosy z bežných transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy (233 638,56 €), výnosy z kapitálových transferov zo ŠR, subjektov verejnej správy (38 046,69 €), daň z nehnuteľností (14 275,66 €), poplatky za komunálny odpad (13 268,59 €) a výnosy z poplatkov za stravu v školskej jedálni (12 000,66 €).

9.1. Hospodárenie fondov**Rezervný fond**

Fond rezervný	Suma v EUR
ZS k 1.1.2022	116 793,29
Prírastky - z prebytku rozpočtu za uplynulý rozpočtový rok 2021	19 278,20
- ostatné prírastky (prevod poplatku z BÚ)	1,46
Úbytky - čerpanie rezervného fondu	57 683,26
- ostatné úbytky (bankové poplatky)	1,46
KZ k 31.12.2022	78 388,23

Sociálny fond (účet 472)

Sociálny fond	Suma v EUR
ZS k 1.1.2022	5 351,97
Prírastky - povinný prídel – 1,5 %	3 500,39
Úbytky - stravovanie regenerácia pracovnej sily	2 113,46 602,30
KZ k 31.12.2021	6 136,60

10. Ostatné dôležité informácie**10.1. Prijaté granty a transfery**

V roku 2022 obec prijala nasledovné granty a transfery:

Poskytovateľ dotácie	Suma v Eur	Účel
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	111 034,00	Normatívne prostriedky na úhradu nákladov ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	2 200,00	Nenormatívne prostriedky – sociálne znevýhodnení žiaci ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	1 043,00	Nenormatívne prostriedky – vzdelávacie poukazy ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	680,00	Nenormatívne prostriedky – edukačné publikácie ZŠ zo štátneho rozpočtu
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	278,00	Nenormatívne prostriedky – edukačné publikácie ZŠ z Plánu obnovy a odolnosti
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	5 171,00	Nenormatívne prostriedky – príspevok na výchovu a vzdelávanie 5-ročných detí MŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	200,00	Nenormatívne prostriedky – príspevok na špecifiká – školské pomôcky pre odídencov v ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	436,00	Nenormatívne prostriedky – príspevok na špecifiká – európsky normatív na odídencov v ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	8 665,00	Nenormatívne prostriedky – asistent učiteľa pre zdravotne znevýhodnených ZŠ
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	3 000,00	Nenormatívne prostriedky – rozvojový projekt Letná škola ZŠ – prostriedky UNICEF
Ministerstvo školstva SR – RÚŠSBB	3 750,00	Nenormatívne prostriedky – rozvojový projekt Spolu múdrejší 3 ZŠ z Plánu obnovy a odolnosti

UPSVaR Zvolen	4 566,90	Príspevok na stravovanie detí MŠ a ZŠ
UPSVaR Zvolen	398,40	Príspevok na školské pomôcky detí v HN a ŽM v ZŠ, MŠ
UPSVaR Zvolen	6 889,78	Prídavky na deti – osobitný príjemca obec
UPSVaR Zvolen	3 841,80	Rodičovský príspevok – osobitný príjemca obec
UPSVaR Zvolen	2 601,20	Pomoc v hmotnej núdzi – osobitný príjemca obec
Ministerstvo vnútra SR	255,75	REGOB – prenesený výkon štátnej správy
Ministerstvo vnútra SR	2 447,49	Matrika – prenesený výkon štátnej správy
Ministerstvo vnútra SR	21,20	Register adries – prenesený výkon štátnej správy
Ministerstvo vnútra SR	1 628,67	Dotácia na komunálne voľby
Ministerstvo vnútra SR	674,57	Dotácia na Referendum 2023
Ministerstvo vnútra SR	1 464,00	Príspevok na ubytovanie odídencov – transfer fyzickým osobám na základe žiadosti
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	1 440,00	Dotácia pre poskytovateľov vybraných druhov sociálnych služieb na zmiernenie energetickej krízy
Implementačná agentúra MPSVaR SR - Európsky sociálny fond	52 592,81	Komunitné centrum – refundácia miezd a oprávnených výdavkov
UPSVaR Zvolen – Európsky sociálny fond	682,93	Aktivačné práce prostredníctvom menších obecných služieb pre obec – refundácia oprávnených výdavkov
UPSVaR Zvolen - Európsky sociálny fond	5 587,20	Podpora zamestnanosti Aktivita č. 1 Podpora ZUoZ k uplatneniu na trhu práce – refundácia oprávnenej časti celkovej ceny práce ZUoZ
Metodicko-pedagogické centrum /NIVAM – Európsky sociálny fond	14 647,88	Projekt Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II – NP PoPII – Asistent učiteľa ZŠ – refundácia mzdy
Banskobystrický samosprávny kraj	1 500,00	Dotácia na Litavský klobásový festival
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	3 000,00	Dotácia pre DHZO Litava
Environmentálny fond	760,08	Ročný príspevok obci za úroveň vytriedenia odpadov za rok 2021
Lesy Slovenskej republiky, š.p.	5 000,00	Príspevok na opravu miestnej komunikácie
SPOLU	246 457,66	

10.2. Poskytnuté dotácie

Obec v roku 2022 poskytla nasledovné dotácie v súlade so VZN č. 1/2008 zo dňa 22.2.2008 o dotáciách, právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom na podporu všeobecne prospešných služieb, na všeobecne prospešný alebo verejnoprospešný účel.

Prijímateľ dotácie	Suma v Eur	Účel
Mesto Krupina - CVČ	267,69	Dotácia na záujmové vzdelávanie detí v CVČ
Základná škola s materskou školou Bzovík	50,00	Príspevok na nákup informačnej tabule
Dobrovoľná požiarna ochrana SR	75,80	Príspevok na činnosť DPO SR

10.3. Významné investičné akcie v roku 2022

Žiadosti o nenávratné finančné príspevky a projekty, investičné výdavky:

1. „WiFi pre Teba“

- Sprostredkovateľský orgán OP Integrovaná infraštruktúra 2014 – 2020 (MIRRI) – Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu
- Operačný program 311000 – Operačný program Integrovaná infraštruktúra
- 311070 – 7 Informačná spoločnosť
- 311070011 – 7.1 Zvýšenie pokrytia širokopásmovým internetom/NGN
- Vybudovanie 10 WiFi prístupových bodov na území obce na miestach komunitného života, ktoré poskytnú bezplatné pripojenie všetkým občanom a návštevníkom obce k širokopásmovému internetu o minimálnej rýchlosti 30Mbit/s, ktorá bude garantovaná počas celej doby projektu a jeho udržateľnosti.
- Celkové oprávnené výdavky projektu sú vo výške 15 000,00 €, z toho z prostriedkov EÚ a ŠR vo výške 14 250,00 € a spolufinancovanie z vlastných zdrojov vo výške 5% v sume 750,00 €.
- Žiadosť o NFP bola podaná v 02/2020 na základe uznesenia obecného zastupiteľstva zo dňa 17.01.2020 č. 61/5/2020. Žiadosť bola schválená a následne uzatvorená Zmluva o poskytnutí nenávratného finančného príspevku č. Z311071AJA2 s Ministerstvom dopravy a výstavby SR, v zastúpení Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu zo dňa 03.06.2020 na realizáciu projektu, kde sa počítalo so začiatkom realizácie hlavných aktivít projektu od 05/2020 do ukončenia hlavných aktivít projektu 04/2021.
- Na základe uzatvorenej zmluvy bolo realizované verejné obstarávanie na tento projekt, úspešným uchádzačom sa stala spoločnosť NITRANET, s.r.o., Nitra, s ktorým bola následne uzatvorená Zmluva o dodaní tovarov „Dodanie bezdrôtových prístupových bodov na verejných priestranstvách v rámci obce Litava“ dňa 18.05.2020 na dohodnutú cenu 15 000,00 €.
- V zmysle platných predpisov bolo Ministerstvo dopravy a výstavby SR požiadané o finančnú kontrolu verejného obstarávania. Kontrola VO bola ukončená až 28.04.2021, kedy bolo zaslané stanovisko z vykonanej kontroly VO.

- Predbežný predpoklad začiatku aj ukončenia realizácie projektu bol v prvej polovici roka 2021, k čomu bol podpísaný aj Dodatok k Zmluve o dodaní tovarov, kde bol určený dátum ukončenia realizácie 05/2021, napriek tomu nedošlo k realizácii projektu zo strany dodávateľa ani do konca roku 2021.
- V roku 2022 bolo vyhlásené nové verejné obstarávanie, kde sa úspešným uchádzačom stala znovu spoločnosť NITRANET, s.r.o., Nitra, s ktorou bola uzatvorená nová Zmluva o dodaní tovarov „Dodanie bezdrôtových prístupových bodov na verejných priestranstvách v rámci obce Litava“ dňa 15.07.2022 na dohodnutú cenu **14 992,80 €** s termínom plnenia najneskôr do 12 mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti Zmluvy, čo bolo 22.07.2022. Do dnešného dňa nedošlo k realizácii projektu zo strany dodávateľa.

2. „Rekonštrukcia miestnych komunikácií a vytvorenie spevnených plôch v obci Litava“

- Operačný program 309000 – Program rozvoja vidieka 2014 - 2020
- 309007 – 07. Základné služby a obnova dedín vo vidieckych oblastiach
- 309072001 – 7.2. Podpora na investície do vytvárania, zlepšovania alebo rozširovania všetkých druhov infraštruktúr malých rozmerov vrátane investícií do energie z obnoviteľných zdrojov a úspor energie.
- Rekonštrukcia miestnej komunikácie, oprava jednej spevnenej plochy a výstavba novej spevnenej plochy na frekventovaných miestach obce okolo kostola, pri dome smútku a za kostolom.
- Žiadosť o NFP bola vytvorená v 10/2019 a podaná v 03/2020, resp. doplnená odoslaná v 06/2020 v rámci Miestnej akčnej skupiny Hontiansko-Novohradské partnerstvo v celkovej výške **40 030,78 €** (100% NFP).
- V 11/2021 bolo doručené rozhodnutie o schválení NFP. K podpisu zmluvy o poskytnutí NFP so sprostredkovateľským orgánom (Pôdohospodárska platobná agentúra), došlo 28.4.2022, účinnosť nadobudla dňa 02.06.2022.
- Verejné obstarávanie na projekt bolo vyhlásené v roku 2019 a úspešným uchádzačom sa stala spoločnosť VIAKORP, s.r.o., Zvolen, s ktorým bola dňa 11.10.2019 podpísaná Zmluva o dielo na sumu **40 030,78 €**.
- Napriek enormnému nárastu cien stavebných materiálov a prác od roku 2019, zhotoviteľ diela dodržal zazmluvnenú cenu diela ešte z roku 2019. Kolaudačné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 10.11.2022.

- Keďže bolo potrebné ku podaniu záverečnej žiadosti o platbu na sprostredkovateľský orgán preklasifikovať parcelu, na ktorej je stavba vybudovaná, katastrálny úrad to spracoval až 30.12.2022, žiadosť o platbu bola podaná až v januári 2023.
- Cena diela bola uhradená z prostriedkov rezervného fondu na základe *uznesenia* obecného zastupiteľstva zo dňa 14.12.2022 č. 11/1/2022 s tým, že tieto prostriedky budú na základe kontroly na mieste a schválení záverečnej žiadosti o platbu sprostredkovateľským orgánom (PPA) obci refundované.

3. „Zníženie energetickej náročnosti verejných budov v Obci Litava“

- Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 10.12.2020 schválilo uzneseniami č. 116/10/2020 a č. 117/10/2020 zámer prípravy a vypracovania projektovej dokumentácie na rekonštrukciu vykurovania objektov kultúrneho domu, obecného úradu a základnej školy a projektovej dokumentácie na rekonštrukciu elektroinštalácií v objekte kultúrneho domu a obecného úradu.
- Projektová dokumentácia na rekonštrukciu elektroinštalácií bola spracovaná na celú budovu a rozpočet na sumu 116 551,25 €. Vzhľadom k uvedenej sume a potenciálnym vlastným rozpočtovým zdrojom, starostka požiadala projektanta o rozdelenie dokumentácie a rozpočtu na 4 časti – administratívna časť, kultúrny dom, obslužná časť kultúrneho domu a ostatná administratívna časť, ktoré by sa realizovali postupne, najskôr by sa začalo, na odporúčanie projektanta, administratívnou časťou (obecný úrad). OZ na svojom zasadnutí dňa 31.08.2021 schválilo uznesením č. 146/13/2021 realizáciu rekonštrukcie elektroinštalácií v objekte obecného úradu a kultúrneho domu s predbežným rozpočtom 116 551,25 € a podmienky pre vyhlásenie verejného obstarávania na realizáciu rekonštrukcie 24 mesiacov.
- V priebehu spracovávania projektovej dokumentácie a rozpočtu na rekonštrukciu vykurovania bola vyhlásená výzva zameraná na zníženie energetickej náročnosti verejných budov, do ktorej bolo možné zahrnúť aj elektroinštalácie.
- Bola spracovaná kompletná technická projektová dokumentácia, do ktorej bola zahrnutá aj aktualizovaná a doplnená technická projektová dokumentácia, ktorá

sa týkala v roku 2017 projektu „Rekonštrukcia základnej školy – úspora energie a využitie OZE v obci Litava“.

- Poslanci OZ na svojom zasadnutí dňa 22.09.2021 schválili uznesením č. 155/14/2021 predloženie žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku na sprostredkovateľský orgán Slovenskú inovačnú a energetickú agentúru v rámci výzvy s kódom: OPKZP-PO4-SC431-2021-68 zameranej na zníženie energetickej náročnosti verejných budov s maximálnym celkovým rozpočtom **867 953,17 €** a súhlasilo so zabezpečením povinného spolufinancovania projektu minimálne 5 %, t.j. **43 397,66 €** z celkových oprávnených výdavkov na realizáciu projektu a so zabezpečením financovania neoprávnených výdavkov, ktoré prípadne vzniknú v priebehu realizácie projektu a budú nevyhnutné na dosiahnutie jeho cieľa. V mesiaci 12/2021 bolo doručené rozhodnutie o neschválení žiadosti o NFP, na čo bolo následne zaslané odvolanie voči rozhodnutiu, na ktoré bolo v 02/2022 zaslané rozhodnutie o potvrdení neschválení žiadosti o NFP.
- Následne bolo v roku 2022 vyhlásené verejné obstarávanie na rekonštrukciu elektroinštalácií v zmysle schváleného uznesenia OZ č. 146/13/2021 – realizácia **rekonštrukcie elektroinštalácie administratívnej časti budovy**; úspešným uchádzačom sa stala spoločnosť VG ELEKTRO, s.r.o. Krupina, s ktorým bola uzatvorená dňa 20.04.2022 Zmluva o dielo na sumu **12 416,77 €**. Dielo bolo odovzdané dňa 14.06.2022. Na základe uznesení OZ č. 147/13/2021 a č. 192/17/2022 bolo dielo **uhradené z prostriedkov rezervného fondu** v celkovej výške **14 295,25 €**.
- Keďže je potrebné riešiť havarijný stav vykurovania, elektroinštalácií, ale aj strechy a obvodového plášťa základnej školy, technická projektová dokumentácia je spracovaná a pripravená do novej výzvy zameranej na zníženie energetickej náročnosti verejných budov, kde sa bude aktualizovať podľa podmienok pre danú výzvu. Na investície takého veľkého rozsahu môže obec vzhľadom na obmedzené vlastné zdroje využiť len zdroje z európskych fondov formou nenávratného finančného príspevku, prípadne návratné zdroje financovania.

4. **Rekonštrukcia autobusovej zastávky**

- Rekonštrukcia autobusovej zastávky v centre obce realizovala spoločnosť Timcon, s.r.o., Litava na základe predložených cenových ponúk.
- Cena rekonštrukcie vo výške **3 357,23 €** bola hrazené z **prostriedkov rezervného fondu** na základe **uznesenia OZ č. 193/17/2022**.

Okrem investičných projektov je obec Litava zapojená aj do projektov v rámci bežného rozpočtu:

1. **„Národný projekt Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II – NP PoPII“**

- Kontinuálne na skončený projekt „Úspešnejší v škole“ – Asistent učiteľa bola schválená žiadosť o zapojenie sa do projektu na asistenta učiteľa v ZŠ a dňa 24.08.2021 bola podpísaná Zmluva o vzájomnej spolupráci pri implementácii projektových aktivít v rámci NP „Pomáhajúce profesie v edukácii detí a žiakov II“ s realizátorom projektu Metodicko-pedagogickým centrom, Bratislava.
- Prostredníctvom projektu sú financované mzdové náklady asistenta učiteľa v Základnej škole v Litave s dobou realizácie projektových aktivít do 31.08.2022.
- V 05/2022 bol podpísaný dodatok k zmluve o spolupráci, ktorou sa predlžuje doba realizácie projektových aktivít do 31.08.2023.

2. **„Národný projekt Budovanie odborných kapacít na komunitnej úrovni“**

- Obec je od 01/2019 zapojená do tohto projektu, prostredníctvom ktorého je zabezpečená prevádzka Komunitného centra LITAVA, ktoré je registrované ako poskytovateľ sociálnych služieb. Prostredníctvom projektu sú refundované mzdy pracovníkov a ďalšie oprávnené výdavky.
- V zmysle uzatvorenej Zmluvy o spolupráci č. N20200107013 zo dňa 07.01.2020 bol doplnený počet kvalifikovaných zamestnancov Komunitného centra Litava na štyroch a doba realizácie projektu v zmysle dodatkov k Zmluve o spolupráci je do 30.06.2023.
- Prostredníctvom projektu sú refundované oprávnené mzdové náklady zamestnancov a ďalšie oprávnené výdavky.

10.4. Predpokladaný budúci vývoj činnosti

V roku 2020 bola schválená žiadosť o nenávratný finančný príspevok na projekt „*WiFi pre Teba*“ vo výške oprávnených výdavkov v sume **15 000,00 €**, s 5% spolufinancovaním v sume **750,00 €**. Jedná sa o vybudovanie WiFi prístupových bodov na miestach komunitného života, ktoré poskytne bezplatne všetkým občanom a návštevníkom obce. Keďže nedošlo k realizácii projektu ani do konca rokov 2021 a 2022, v zmysle novej Zmluvy o dodaní tovarov je termín realizácie zo strany dodávateľa najneskôr do 21.07.2023.

Keďže žiadosť o NFP v rámci projektu „*Zníženie energetickej náročnosti verejných budov v Obci Litava*“ nebola schválená, ale je potrebné riešiť nevyhovujúci technický stav elektroinštalácií a vykurovania budovy kultúrneho domu a obecného úradu a havarijného stavu základnej školy a technická projektová dokumentácia a riešenie zníženia energetickej náročnosti a nevyhovujúceho technického stavu budov bola pripravená a je možné ju upravovať podľa podmienok vyhlásených výziev, bude potrebné hľadať zdroje na realizáciu.

Obecné zastupiteľstvo na svojom zasadnutí dňa 14.12.2022 schválilo uznesenie č. 12/1/2022, ktorým schválilo predloženie žiadosti o poskytnutie prostriedkov mechanizmu na vykonávateľa (Ministerstvo dopravy a výstavby SR) v rámci výzvy s kódom 02I02-29-V01, zameranej na podporu obnovy a odolnosti na obnovu verejných historických a pamiatkovo chránených budov s názvom projektu „*Zníženie energetickej náročnosti základnej školy v obci Litava*“ s maximálnymi celkovými výdavkami projektu **350 000,00 €**. Stavebné povolenie bolo vydané dňa 10.02.2023. Aktuálne je spracovávaná technická projektová dokumentácia v zmysle už niekoľkokrát menených podmienok výzvy.

V zmysle schváleného uznesenia obecného zastupiteľstva pokračovať v realizácii ***rekonštrukcie elektroinštalácie kultúrneho domu.***

V roku 2023 obec plánuje ***opravu miestnych komunikácií.***

Ďalej je potrebné hľadať vhodné výzvy a zdroje na rekonštrukciu vykurovania v budove kultúrneho domu a obecného úradu.

Medzi priority, aktivity a predpokladané investičné akcie realizované v budúcich rokoch obcou Litava vychádzajúcich zo schváleného Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja na roky 2022 -2030 Mikroregiónu Východný Hont a potrieb budovania a zveľaďovania existujúcej infraštruktúry patria hlavne:

- Asfaltové úpravy miestnych komunikácií;

- Infraštruktúra k nájomným bytom, výstavba nájomných bytov;
- Vybudovanie vodnej nádrže pre účely požiarnej ochrany a cestovného ruchu;
- Vybudovanie cestných rigolov pri miestnych komunikáciách v lazoch;
- Výstavba amfiteátra;
- Rekonštrukcia priestorov v kultúrnom dome na ubytovňu, resp. podnikanie;
- Rekonštrukcia kotolne pre kultúrny dom a ZŠ;
- Výstavba futbalového ihriska;
- Oprava strechy a vonkajších omietok ZŠ;
- Oprava miestneho rozhlasu a výmena rozhlasovej ústredne;
- Regulácia potoka Litavica v intraviláne obce;
- Výstavba kováčskej vyhne pre zachovanie tradičného remesla (Rómovia);
- Rekonštrukcia objektov na agroturistiku pre podnikateľov;
- Vybudovať pri kostole odstavnú plochu;
- Zabezpečiť vypracovanie stavebných projektových dokumentácií na uvedené projektové zámery a zabezpečiť majetkové vysporiadanie pozemkov;
- Pre zachovanie dedičstva predkov organizovať prezentačné podujatia (tradičné remeslá, hontianska čipka, výšivkárstvo a pod.);
- Udržiavať folklórne tradície cestou miestnej folklórnej skupiny;
- Obnoviť aktivity rómskeho detského tanečného súboru;
- Vydať doplnujúcu monografiu o obci Litava k 895. výročiu prvej písomnej zmienky o obci v roku 2025;
- Rozšíriť činnosť zboru pre občianske záležitosti novými obradmi pre občanov;
- Venovať sústavnú pozornosť športovému vyžitiu obyvateľov obce (futbal, tenis, stolný tenis, hokej);
- Venovať sústavnú pozornosť kultúrno-spoločenským stretnutiam s občanmi obce pri rôznych jubileách a tradíciách počas roka;
- Vybudovanie WIFI zón v obci;
- Vybaviť klub mládeže;
- Zlepšiť a skrásliť životného prostredie (asfaltové plochy nahrádzať zámkovou dlažbou, výsadba stromov a kríkov na verejných priestranstvách, údržba zelene, kosenie burín a čistenie verejných priestranstiev);
- Výstavba obecného kompostoviska;
- zlepšiť triedený zber tuhého komunálneho odpadu;

- Likvidácia divokých skládok komunálneho odpadu;
- Doriešiť zber komunálneho odpadu v rómskej osade;
- Využívať obnoviteľné zdroje energií na vykurovanie obecných priestorov aj domácností;
- Spracovanie projektovej dokumentácie pre akcie investičného charakteru;
- Rozvoj partnerstiev obcí (cezhraničná spolupráca, Program Európa pre občanov);
- Realizácia projektov spolupráce s podnikateľmi (LEADER – MAS);
- Príprava a realizácia SMART projektov v partnerstve s okolitými obcami regiónu;
- Modernizácia verejnej správy, zavedenie elektronických prvkov.

10.5. Udalosti osobitného významu po skončení účtovného obdobia

Obec Litava nezaznamenala žiadnu udalosť osobitného významu po skončení účtovného obdobia, za ktoré sa vyhotovuje výročná správa.

10.6. Významné riziká a neistoty, ktorým je účtovná jednotka vystavená

Obec Litava, rovnako ako všetky ostatné subjekty, je naďalej vystavená rizikám a neistotám vyplývajúcim z dopadov rekordnej inflácie, zvýšenia cien energií a ďalším globálnym aspektom.

Výrazný negatívny vplyv na rozpočet a fungovanie samospráv má výrazný rast cien energií, materiálov, tovarov, služieb; schvaľovaná legislatíva a celkovo chaotický proces prijímania legislatívnych zmien. Ďalej veľkým problémom je dostupnosť cudzích zdrojov na financovanie väčších investičných zámerov, extrémna zdĺhavosť procesu posudzovania, schvaľovania a v konečnom dôsledku aj samotnej realizácie.

Obec Litava mala uzatvorenú zmluvu o dodávke elektrickej energie na štyri roky, do konca roku 2022. V roku 2023 sa preddavky na elektrickú energiu na všetky odberné miesta zvýšili o 300 % v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Keďže sa v roku 2023 uskutočnia predčasné voľby do NR SR, je otázny dosah ďalších prijímaných legislatívnych zmien.

Vypracoval: Ing. Katarína Vicianová

Schválil: Ľubica Tuhárska

V Litave, dňa 02.05.2023

Prílohy:

- Individuálna účtovná závierka: Súvaha, Výkaz ziskov a strát, Poznámky,
- Výrok audítora k individuálnej účtovnej závierke.